

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

TRĂIASCĂ

23

1944
1973

AUGUST

ZIUA INSURECȚIEI NAȚIONALE ANTIFASCISTE ARMATE!

DIN SUMAR:

- Un sat-lumină la puterea 22 ● Apropierea de limita posibilului ● Ne „naștem” pînă la zece ani ● Mecanismul derivei continentelor
- Unde sînt undele gravitaționale ?

Furați de viltarea muncii de primăvară, cei mai mulți dintre minăstireni uitaseră, și în acest an, de o „aniversare” comună. Puțini mai aveau răgazul să se întoarcă cu gândul la o întâmplare petrecută acum 22 de ani.

UN SAT-LUMINĂ LA PUTEREA 22

În seara aceea de aprilie, generatorul electric al I.A.S.-ului a început să-și împartă wații cu satul. Atunci, la Minăstirea, sub cerul spuzit de stele, s-au aprins primele becuri. Trecând, seară de seară, pe lângă ele, minăstireni le puteau număra cu ușurință. Nu erau decât zece. Nu era decât un început. Curând, s-au mai adăugat încă zece. Oamenii le priveau ca pe niște borne simbolice, care despărteau un trecut întunecat de un viitor-lumină. Azi, cine stă să mai numere becurile de pe străzi?

În altă seară, din același aprilie de-acum 22 de ani, s-au aprins și primele 20 de becuri în casele minăstirene. Azi, cine mai stă să numere miile de becuri din casele oamenilor?

Primul minăstirean care și-a cumpărat aparat de radio a fost Stelian Dobre. Dar cine stă să mai răscolească astăzi asemenea amintiri cînd în comuna Minăstirea se înalță acum către cer mii de antene de radio și televizor?

În schimb, minăstireni păstrează bine în amintire o dată mai recentă: 1958. Întreaga comună a fost atunci racordată la sistemul energetic național.

Împrejurarea că au uitat de primele becuri, aprinse acum 22 de ani, este de înțeles. Electricitatea a pătruns atît de adînc în viața lor de toate zilele, le-a schimbat într-atît rosturile, încît bucuria și emoția clipelor trăite atunci s-au estompat...

Acasă la Vasile Petrișor

Petrișor și-a dărîmat vechea casă, fără părere de rău. Cu pereții din lut bătut, amestecat cu nuiiele, și acoperișul din stuf, ea rămăsese, în sat, ca un fel de casă-muzeu, amintind că, pe vremuri, așa erau cele mai multe locuințe în Minăstirea. Apoi Vasile Petrișor și-a durat o casă nouă, încăpătoare, frumoasă, trainică, cum sînt cele mai multe în sat: cu șase încăperi, două bucătării (de vară și de iarnă), cămară, acareturi. După ce a înălțat-o, și-a cumpărat mobilă. Apoi a întocmit o listă cu obiectele electrice necesare. Printre primele articole electrice bifate pe o listă, ca „lichidate”, au fost un frigider și o mașină de spălat. Ca și în alte case minăstirene, pătrundeau, și în cea a familiei Petrișor, obiecte menite să ușureze munca în gospodărie a țărăncii cooperatoare, să-i dăruiască mai mult timp pentru educația copiilor, pentru propria ei cultură.

Pe rînd, Petrișor a bifat și alte articole: aparatul de radio, televizorul. Le-a instalat în camere diferite, să nu se încurce unul pe altul membrii familiei, fiindcă, în casă, sînt — cu părinți, copii și nepoți — șase radioascultători și telespectatori. Deci, fiecare cu preferințele lui. Într-o încăpere anume, Petrișor învață. Ca șef al unei echipe de cîmp a C.A.P.-ului, vrea să fie mereu „la zi” cu orice noutate în specialitate. Într-una din seri, își scotea notițe, pe îndelete, dintr-un articol. Sublinia, cu creionul roșu, mai ales pasajele privind avantajele unor noi hibridi de porumb, cu proteine de calitate superioară, creați de un grup de cercetători români...

Cum spuneam, case ca aceea a lui Nicolae Petrișor sînt cu sutele în Minăstirea. Arătoase, cu bolți și arcade, ele se înșiruie pe loc drept de cîmpie, în culori vii, ce fac o amintire din cafeniul de altădată. Minăstireni spun că și-au putut clădi mai lesne cele 1 430 case noi și reface alte 400, în mare parte, tot datorită... electricității. Și iați cum: cele 4 Banzinghuri (ferăstraie electrice) și Abrihturi (rîndeie electrice) din atelierele-anexă ale C.A.P.-ului le-au pus la îndemînă, repede și fără multă bătaie de cap, scînduri pentru dușumele și garduri, cercevele, grinzi, căpriori.

Ziua, cînd casele se ascund în umbra pomilor, se vede mai lesne păienjenii lor de antene. Seara, însă, cînd se aprind becurile și ferestrele se luminează, casele minăstirenilor sînt parcă mai la vedere.

Întoarcerea „fiilor rătăcitori”

Într-o astfel de casă locuiește și Dumitru Neagu. Acum 22 de ani, cînd se trăgeau cablurile electrice pentru primele 20 de becuri din centrul Minăstirii, printre „oamenii mari” se foia și un flăcăiandru, zelos, doritor să dea o mîină de ajutor. În acea zi, Dumitru Neagu s-a hotărît: „Mă fac electrician”! A plecat la oraș, a absolvit școala profesională și a fost repartizat la o întreprindere de foraj, în Oltenia. Departe de Minăstirea. Lucra cu spor, era fruntaș. Dar dorul de-acasă îi lăsa un gol în inimă. Acasă mai lăsase și o fată, pe Aurelia. Ea nu vroia să se despartă de sat. Cînd a aflat că C.A.P.-ul are nevoie de un electrician „cu rădăcini” în Minăstirea, Dumitru Neagu și-a adunat bagajele val-virtej și s-a întors acasă... A făcut două cereri cam în același timp. Una scrisă — pentru postul de electrician. Alta — verbală, Aureliei, pentru cel de... soț!

Repede, din mers și cu pricepere, și-a preluat atribuțiile noului electrician al C.A.P.-ului. Acum Neagu conduce stația electrică de pompare pentru irigații și stația electrică de alimentare cu apă potabilă pentru sectorul zootehnic. Tot el veghează

la bunul mers al mașinilor electrice care au înlocuit lucrul manual, făcînd munca oamenilor mult mai lesnicioasă și mai cu spor (complexul de preparare a furajelor, topițele de bătut porumb, mașinile de tratat semințe etc.).

Într-unul din atelierele-anexă ale cooperativei, un tînar confecționează și repară piese la strungul

Din 1951, cînd s-au aprins primele becuri în centrul Minăstirii, consumul kilowaților-oră la iluminatul public a crescut de aproape 20 de ori

electric și cu ajutorul aparatului electric de sudură. Sînt piese pentru stațiile și mașinile mai sus pomenite și pentru altele, nepomenite. Electric, treaba merge repede. Oamenii primesc imediat piesele de care au nevoie, mașinile n-au timp să „staționeze”. Pe tînarul acesta îl cheamă Marin Șerbănescu. A revenit în sat, tot adus de... electricitate. Și pe el îl aștepta o fată: Tudora. Acum au doi copii.

Poate că asociația pe care o facem pare cam forțată. Dar dacă ne gîndim bine... Oare faptul că recoltele C.A.F.-ului s-au dublat la principalele culturi, că fondul de bază a crescut de șase ori și că averea obștească a sporit de cinci ori — în ultimii zece ani — poate fi rupt de apariția electricității în viața Minăstirii? De munca din C.A.P., unde electricitatea pune în mișcare stația de pompare a apei și mașini de înalt randament?

Dar să revenim la întoarcerea fiilor Minăstirii în satul natal, din aceeași pricină numită electricitate. Lungă ar fi lista numelor lor. Să amintim doar unul. Gheorghe Zaharia conduce o brutărie modernă. Zece lucrători prelucrează circa 2 500 de kilograme de făină pe zi. Faptul e explicabil: se

lucrează cu malaxor electric și injector electric. Piinile, rumene și gustoase, ajung încă aburînd și calde la centrul de piine. Minăstireni le cumpără firec, ca pe orice tirguală zilnică. Doar cei în vîrstă își mai aduc aminte că, acolo, cîndva, făcea ravagii pelagra. Chiselita și mămăliga erau la Minăstirea, mîncarea de bază. Piinea se cocea rareori. Și atunci — doar acasă, în țesturile afundate în vetrele cuptoarelor tradiționale.

Pe vremuri, Minăstirea era total lipsită de asistență medicală. Tuberculoza, tifosul, febra tifoidă făceau ravagii. În 1942, într-o singură lună, toată familia lui Moise Oleacă — părinții și trei feciori — a murit de febră tifoidă. Azi, centrul de sănătate — cu secție de boli interne, pediatrie, cabinet stomatologic și micromaternitate — are 4 medici. Printre cele 15 asistente medicale sînt și fiice ale Minăstirii, reîntoarse după absolvirea școlii de specialitate. Au, bineînțeles, de lucru, inclusiv cu aparatele electrice: un aparat Roentgen (2 800 radioscopii și radiografii efectuate în 1972); un termostat și microscopie electrice pentru punctul de laborator (4 600 analize — în 1972); un cabinet stomatologic cu aparatura electrică de rînd (4 500 tratamente și consultații — în 1972); există o autoclavă și pupinele electrice — pentru sterilizarea materialului moale și a instrumentelor. Chiar și nou-născuților li s-au pus la dispoziție lămpi cu întăritoare raze ultraviolete. Minăstireni aflau repede de cite ori se aducea un nou aparat electric. Nu se mirau. Veneau doar să-l vadă, să-l cerceteze și — dacă era cazul — să-l „încerce”.

...S-au întors și profesori — oameni de baștină din Minăstirea — după absolvirea facultății. Din cele 60 de cadre didactice ale comunei, mulți sînt minăstireni. Celor 1 200 de elevi ai cursurilor „la zi” din școlile minăstirene li se mai adaugă și cei de la „seral” (la Minăstirea, în trecut, 60 la sută din săteni erau analfabeți); pentru seraliști, mulți oameni cu tîmplele cărunte, sălile de clasă și laboratoarele rîmin luminate în șase seri din șapte.

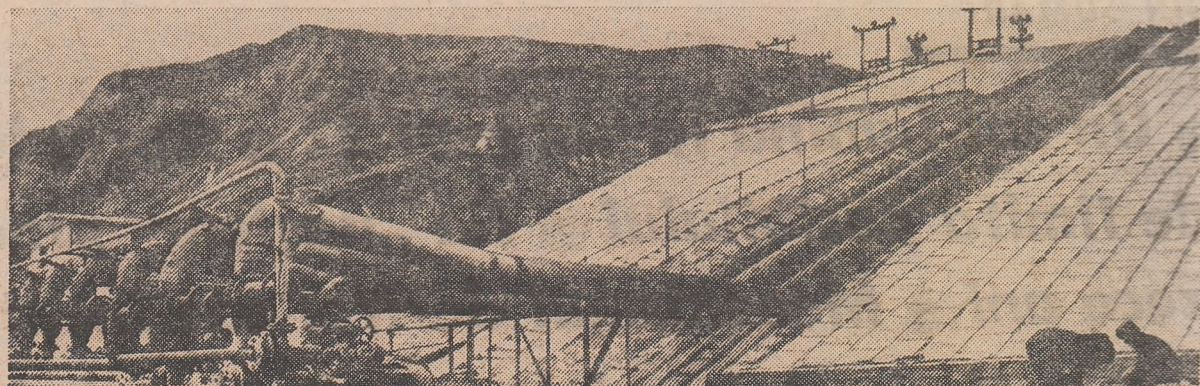
Concurenții căminului cultural

Clădirea căminului e nouă, mare, modernă. Sala de spectacole are 400 de locuri. Aparatul de proiecție cinematografică e cu bandă lată. Filme rulează de patru ori pe săptămînă. Există echipă de dansuri și cor. Se țin conferințe. Cu toate acestea, în unele seri, la cămin e lume puțînă. Fiindcă această instituție culturală are drept „concurenți” alte două instituții culturale: radiodifuziunea și televiziunea. Oamenii mai stau și acasă, răsfoiesc programul și-și aleg emisiunile preferate: și cele dedicate satelor, dansurile și cîntecele populare; dar, deopotrivă, și „Radioclubul”, „Săptămîna politică internă și internațională în imagini”, „7 zile, 7 arte”, „Sport”, „Ancheta TV”, „Telescoala”, „Panoramic științific”, „Biblioteca pentru toți”.

Seara, cînd străzile devin pustii, lumina continuă să ardă însă în multe case. Minăstireni stau în fața micului ecran. Uneori, la emisiuni mai deosebite de seară (după ce au văzut sau au ascultat emisiunile închinete lor ziua), întîrzie, împreună cu părinții, și copiii, cărora „bunicuțul-televizor” a încetat, de mult, să le spună doar povești cu zine și feți frumoși... Alți minăstireni citesc pînă în miez de noapte... Copiii cooperativelor se pregătesc pentru bacalaureat sau pentru examenele de admitere la diferite facultăți... Trezit din somn pentru un caz mai complicat, medicul Sergiu Tănăsescu e prezent îndărătul ferestrelor luminate ale micromaternității... La brutărie, tura de noapte pregătește piinile rumene pentru primul ceas al dimineții...

Înainte vreme ziua-lumină era aproape egală cu ziua de viață activă a minăstirenilor. Acum, în acest „sat-lumină la puterea 22”, ziua de viață activă se prelungește pînă în ceasuri tîrzii de noapte. Și în acest timp, discurile contoarelor marchează kilowați/oră. Tot mai mulți kilowați/oră, inghițiți de becuri, de aparate și mașini electrice. Wații de... civilizație.

Ioana Savu

Stația electrică de pompare pentru irigații. Pînă în 1975 ea va uda întreg pămîntul cooperativei agricole

De peste două veacuri, mai exact de 202 ani, viața locuitorilor Reșiței se desfășoară în strânsă legătură cu producția de metal. Nu există sectoare de activitate, nu există oameni ale căror destine să nu fie împletite, într-un fel sau altul, cu focul viu zvirlit spre tării de coșurile înalte. După jocul de culori al jarului ceresc locuitorii mai bătrâni ai orașului cunosc, chiar fără să intre în uzină, calitatea șarjelor de fontă sau de

oțel care au fost expulzate din vetrele furnalelor sau cuptoarelor Martin. Atît de mult au intrat în conștiința reșițenilor coșurile înalte ale uzinelor, încît au devenit și adevărate barometre care indică starea vremii. După direcția către care pleacă fumul oțelăriei și furnalelor, reșițenii s-au obișnuit a descifra dacă în zilele următoare va ploua, va bate vîntul sau va fi timp frumos.

APROPIEREA DE LIMITA POSIBILULUI

Vara asta la Reșița a fost cald. Bătrîni orașului priveau contrariați creștele coșurilor așteptînd schimbarea direcției fumului. Cînd oolo o țîșnire de foc avea să-i lase uluiți de-a binelea: șarjă!

Pentru cei care nu sînt inițiați în tainele zămisirii oțelului se cuvine o paranteză: bătrîni pensionari din Reșița știu, printre altele, și orele de elaborare a șarjelor. Între șarje există un interval de obicei ceva mai mare de șapte ore. Șarja care i-a surprins a fost elaborată în mai puțin de șase ore,

periodic în reparații, lucru care nu are caracter accidental, ci intră în calculele planificatorilor.

Așadar oțelarii reșițeni și-au concentrat eforturile spre acea cale posibilă și azi și mîine și oricînd, a-nume de a încerca să dea în aceeași unitate de timp — lună, an, cincinal — mai multe șarje.

E o cale sigură și de perspectivă, dar grea, foarte grea, așa cum ne asigură de la început inginerul Antonică Dijmărescu, șeful oțelăriei. O figură pitorească, acest inginer care n-a împlinit încă 35 de

șă sau nu, drapelul de secție frunțasă pe combinat era acolo unde era și el. Acum Antonică Dijmărescu e șeful oțelăriei și, ca un făcut, drapelul de secție frunțasă e tot aici. Dar nu despre drapel e vorba, ci despre preocuparea pentru mărirea productivității în oțelărie. Pentru aceasta e necesară, după mîntea inginerului Dijmărescu, respectarea următoarelor condiții: 1) să ceri și să ascuți părerea oamenilor din secție; 2) să alegi propunerile cele mai bune și cu posibilități mai rapide de aplicare; 3) să „te bați” pentru propunerile valoroase a căror aplicare ține de eșaloane superioare conducerii secției. Cum se traduc în viață aceste precepte? Nu cît ai bate din palme, dar ele rodeso de pe acum. Oțelarii sînt bucuroși că se apelează la experiența și spiritul lor de creativitate, ceea ce l-a făcut pe Vasile Achim să declare: „Abia acum simt cu adevărat că sînt prim-topitor”, iar Adunarea Generală a reprezentanților oamenilor muncii a aprobat o mai veche și controversată propunere a inginerului Dijmărescu, nu înainte ca acesta „să se fi bătut”, nu înainte ca el să fi elaborat argumentări cu incontestabile temeiuri economice. Rezultatul, adică aprobarea studiului privind necesitatea și modalitățile preparării fierului vechi înainte de a fi introdus în cuptoare, a fost consecința unei munci îndrîjite de luni de zile. În aceste luni, Antonică Dijmărescu stătea, cronometra, nota și calcula împreună cu oțelarii din schimbul de după-amiază, pentru că nu mai după-masă sau noaptea are timp să conducă ziua de mîine, dimineața fiindu-i răpîită de conducerea zilei de azi. Totul a pornit de la nemulțumirea generală că faza de încărcare a cuptoarelor reprezintă prea mult în economia de timp a șarjei; că se fac zeci de operații pentru realizarea încărcării, fapt care nu numai că irosește timp, dar deschiderea repetată a ușii cuptorului duce la însemnate pierderi termice și, implicit, la creșterea de timp în fazele următoare ale procesului de elaborare a oțelului. Soluția găsită la oțelărie era una singură: prepararea fierului vechi într-o fază anterioară, cu rezultatul că el poate fi introdus în cuptor în cantitate mai mare deodată. Un calcul arăta că materializarea acestei propuneri reduce cu 5-6 la sută durata șarjei. De ce au existat totuși controverse? Pentru că aplicarea propunerii presupunea unele cheltuieli. Un nou studiu alcătuit de colectivul oțelăriei demonstra că aceste cheltuieli aduc beneficii de două ori și jumătate mai mari, fapt care a făcut ca balanța opiniilor să incline, de data asta definitiv, spre punctul de vedere al inginerului Dijmărescu.

Nu este singura pildă despre felul cum colectivul de muncă de la oțelărie se străduiește să găsească acele căi, acele piste de gîndire și de acțiune care să ducă randamentul secției cît mai aproape de limita posibilului. Dealtfel, această limită a posibilului are un caracter foarte relativ și ea evoluează în timp. Mîine limitele pot fi altele și bunii gospodari se gîndesc de pe acum la apropierea de ele.

Andrei Dima

Adevărat puls al Reșiței, furnalele ei nu se odihnesc nici ziua, nici noaptea

deci cu circa o oră jumătate înainte de termen. Inchizînd paranteza, să notăm că era vorba de o șarjă record nu numai pentru anul 1973, ci și pentru întreaga istorie a combinatului siderurgic din localitate.

Era una din multele dovezi că siderurgistii reșițeni și-au potrivit pașii cu noile ritmuri care tind să aducă mai aproape clipa îndeplinirii sarcinilor planului cincinal.

Nu e o chestie de orgoliu, dar autorii recordului mai sus pomenit țin să se știe cîteva detalii de natură să ridice cota de prestigiu a performanței. Se face purtătorul lor de cuvînt — și nu pentru prima dată, deoarece ca deputat în Marea Adunare Națională a mai vorbit în numele tovarășilor săi — Mihai Lupșanu, maistrul oțelar. El e bucuros nu atît de record în sine, ci mai ales de faptul că acesta a fost realizat cu un sortiment deosebit de pretențios: oțelul pentru arcuri.

Dar pentru Mihai Lupșanu recordul de la oțelărie mai are și o altă semnificație: anume că el se înscrie pe cea mai importantă și în final singura cale spre mărirea producției la cuptoare: scurtarea duratelor de elaborare a șarjelor. De unde această concluzie atît de neechivocă? Din experiență, din studiu. Mihai Lupșanu urmărește și înțelege politica Partidului Comunist Român, e preocupat de traducerea ei în viață. În același timp, el cunoaște oțelăria, posibilitățile și limitele ei. Dealtfel, oțelar și membru de partid sînt calități pe care Lupșanu le-a dobîndit de foarte tînăr, de cînd a deschis ochii maturi asupra vieții. El știe să discearnă care din liniile preconizate au aplicabilitate la ei și în ce măsură. Desigur că acțiunea pentru încărcarea la maximum a mașinilor și utilajelor deschide largi perspective multor întreprinderi, dar ea are un cîmp relativ limitat în oțelărie. Aici munca în trei schimburi este prin forța lucrurilor o realitate, pentru că oțelul și focul continuu sînt două realități care nici nu pot fi concepute separat.

Să tragem concluzia că mărirea indicelui de utilizare a agregatelor e absentă din preocupările oțelărilor reșițeni? Ar fi o părere eronată, infirmată chiar de ultimele rezultate care arată că, în timp ce anul trecut indicele de utilizare a cuptoarelor a fost de 90,5 la sută, anul acesta acest indice a crescut la 92,7 la sută. Dar vom fi realiști dacă ne vom spune că acest ultim indice se situează la nivelul celor mai bune realizări existente în lume; că el poate fi crescut încă, dar că oricum 100 la sută e un indice pur teoretic în condițiile în care un cuptor la nivelul actual al tehnicii trebuie să intre

ani. A venit la Reșița cu calificarea de contabil pe care a abandonat-o repede, intrucît a făcut o pasiune fulgerătoare pentru fabricarea metalului. S-a calificat muncitor în secție, apoi a plecat la facultatea de metalurgie. S-a întors la Reșița peste 5 ani, după ce luase la toate examenele nota maximă și fusese repartizat la facultate ca asistent.

A lucrat pe rînd în mai multe secții și, coinciden-

Sărbătorirea lui 23 August în U. R. S. S.

Correspondență din Moscova

Parcul de cultură și odihnă „M. Gorki” din Moscova a cunoscut duminică 19 august o afuență neobișnuită de vizitatori. Cei mai mulți s-au îndreptat spre estrada centrală, unde avea loc o manifestare închinată sărbătoririi zilei de 23 August — sărbătoarea națională a României. Au participat reprezentanți ai opiniei publice sovietice, veterani de război și colaboratori ai ambasadei române în Uniunea Sovietică. A fost una din numeroasele manifestări inițiate de Asociația de prietenie sovieto-română, cu prilejul lui 23 August.

Marele eveniment a prilejuit, însă, și alte reuniuni însuflețite ca, de pildă, adunările de la Clubul prieteniei sovieto-române din cadrul Universității de stat din Moscova și de la tipografia „Proletarul roșu”. În întreprinderile și instituțiile moscovite membre colective ale Asociației de prietenie sovieto-române, cum sînt Uzina de rulmenți nr. 1, Fabrica de mobilă nr. 13, Uzina de construcții din beton armat, etc. au avut loc mitinguri, expoziții

documentare și alte manifestări dedicate zilei de 23 August.

De mare interes se bucură zilele acestea expoziția organizată la biblioteca publică de istorie din Moscova unde sînt expuse cărți, ziare și reviste editate în România, documente istorice rare etc.

O altă expoziție se deschide zilele acestea la Muzeul de artă „A. S. Pușkin”. În sălile acestuia vor fi expuse lucrări reprezentative ale marelui pictor Theodor Pallady.

Ieri, 21 august, la Casa sindicatelor din Moscova a avut loc o adunare festivă a reprezentanților opiniei publice din capitala sovietică consacrată sărbătorii naționale a poporului român. La această manifestare, organizată de Comitetul orașenesc de partid, Consiliul Central al sindicatelor, C.C. al Komsomolului, prezidiul Uniunii asociațiilor sovietice de prietenie și legături culturale cu străinătatea și conducerea centrală a Asociației de prietenie sovieto-române, au asistat membrii delegației A.R.L.U.S. aflată acum în Uniunea Sovietică.

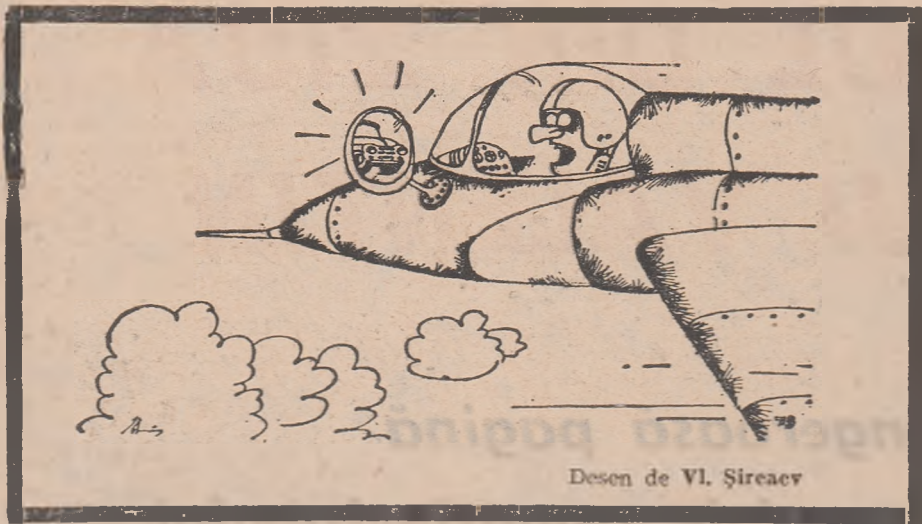
În ziua de 23 August televiziunea din Moscova va transmite pe programul unu o emisiune devenită tradițională: „Ziua televiziunii române”. Telespectatorii sovietici vor putea astfel viziona filme documentare românești și un program muzical. Iar în emisiunea „Creația artistică a popoarelor lumii” vor face cunoștință cu cîțiva meșteri populari din România.

Filiarele republicane ale Asociației de prietenie sovieto-române — din Armenia, Gruzia, Letonia, Ucraina și altele — au organizat adunări festive, expoziții, gale de filme, întâlniri cu activiști ai asociației și traducători de literatură română, oameni de știință etc. dedicate aceluiași eveniment.

Indiferent de forma manifestărilor prilejuite de sărbătoarea națională a poporului român, toate au aceeași temă: succesele poporului român în construcția socialistă, întărirea continuă a legăturilor de prietenie și a colaborării multilaterale dintre popoarele noastre.

Olga Trofimova

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

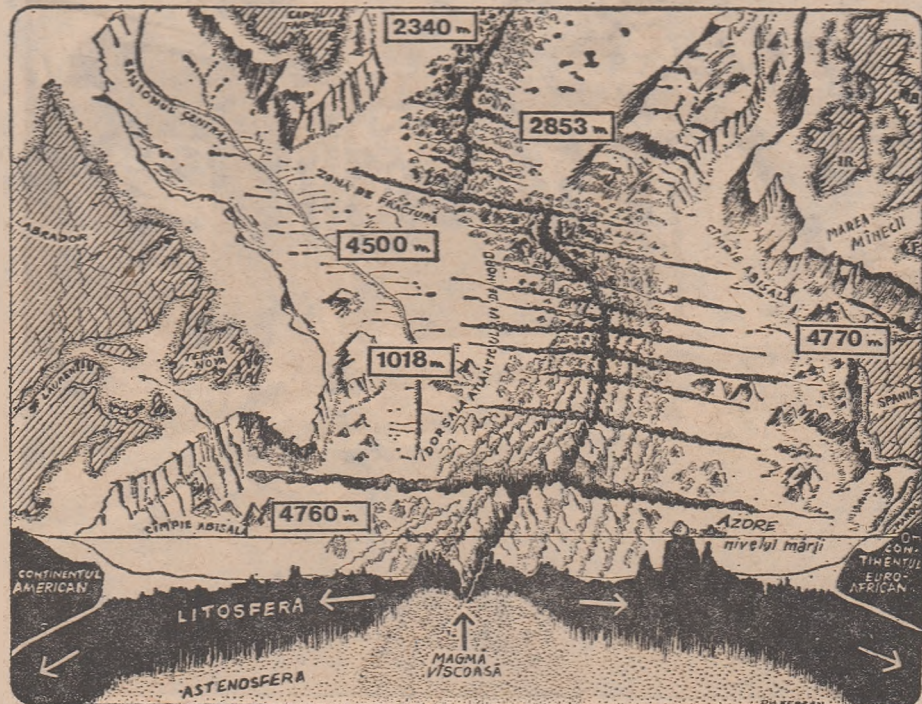

GEOFIZICĂ

Mecanismul derivei continentelor

Mai toată lumea ştie astăzi că, acum două sute de milioane de ani, Europa, Africa şi cele două Americi, pînă atunci unite cu restul uscatului într-un uriaş continent — Gondwana — s-au despărţit. Născut din această fantastică

citare, cunoscute de o bună bucată de vreme. Căci atunci cînd două plăci se întîlnesc, în litosferă se produc mai întîi tensiuni şi apoi spărturi — care stau la originea cutremurelor de pămînt. Cînd plăcile se înfruntă sau alu-

Dorsala medio-atlantică, așa cum se prezintă ea în partea de nord a oceanului. Între cele două „buzi” muntoase, riftul în care urcă magma din adîncul Terrei

spărtură, Oceanul Atlantic s-a lărgit mereu de-atunci încoace cu cîţiva centimetri pe an, mişcare care continuă şi acum.

Aşadar, continentele se află în derivă. Cel dintîi care şi-a dat seama de acest lucru, acum circa cincizeci de ani, a fost germanul Adolf Wegener. Dar pînă prin 1950 ideea avansată de el n-a mai făcut nici un progres; mai mult, Wegener a fost aprig combătut. De vreo cincisprezece ani s-a impus însă teoria „tectonicii plăcilor” care explică fenomene geologice şi geofizice despre care pînă atunci nu erau formulate decît ipoteze. Conform acestor ipoteze, întreg globul ar fi acoperit de un anumit număr de plăci rigide, în perpetuă mişcare unele faţă de altele şi formînd litosfera. Avînd o grosime de circa o sută de kilometri, aceste plăci ar „pluti” pe un al doilea strat al mantalei terestre, astenosfera. Temperatura care domneşte la adîncimea aceea ar face ca rocile să fie viscoase. Mai în adînc, la şapte-opt sute de kilometri, s-ar afla un nou strat solid: mezosfera. Aşadar continentele — formate din materiale uşoare — ar fi ambarcate pe aceste mari plute derivînd pe o mare viscoasă şi lubrifiantă.

Toate acestea sînt bune şi frumoase, dar cum suprafaţa Terrei e finită, trebuia explicat, pe de o parte, cum se mişcă plăcile litosferice una în raport cu celelalte, pe de alta, ce umple golurile care iau naştere atunci cînd ele se depărtează şi, în sfîrşit, ce se întîmplă cînd se întîlnesc.

Desenul actualului contur al acestor plăci este dat de marile linii de seismic-

neacă una lingă alta se întîmplă acelaşi lucru: presiuni, tensiuni, spărturi, cutremure.

Prin mijlocul Atlanticului, trece astfel o linie seismică (dorsala medio-atlantică) care-l străbate de la nord la sud. O ramură a ei, care începe în Insulele Azore, se îndreaptă spre Maroc, Italia, Alpi, trece prin Mediterana şi continuă în Orientul Apropiat. În felul acesta Europa şi Africa fac parte din plăci deosebite. Cele două Americi dintr-o parte şi Asia de la altă parte fac parte dintr-o altă linie seismică, binecunoscută, corespunde exact cu ţărmurile pacifice ale celor două Americi. Placa „americană” nu face astfel parte din Pacific. Care e destul de complicat. Ca şi Oceanul Indian.

Toate aceste plăci îşi schimbă locul şi forma, lent şi continuu. Dar cum? O schemă foarte simplificată a tectonicii plăcilor, care le aseamănă deplasările cu acelea ale blocurilor de gheaţă dintr-o banchiză dezagregată de vînturi şi mare, permite să se înţeleagă că multe probleme rămîn de fapt încă în suspensie şi mai ales aceea a impulsurilor care dau naştere acestei mişcări. Într-adevăr, cum se deplasează mase atît de enorme? Sînt, oare, împinse, trase, antrenate de frecare? Opinia care prevalează este că cele trei fenomene se conjugă.

Dorsala medio-atlantică pare a fi un loc foarte potrivit pentru înţelegerea lor. De aceea, în momentul de faţă, într-o zonă din imediata apropiere a Azorelor se desfăşoară operaţia FAMOUS (iniţialele de la French America Mid Ocean Underwater Survey, care indică expediţia franco-americană pentru cercetarea spaţiului oceanic sub-

marin). Zona a fost aleasă nu pentru că se află la punctul de intersecţie a celor trei plăci, ci pentru că Insulele Azore sînt cele mai apropiate pămînturi de această zonă şi pot servi drept bază expediţiei.

În vara aceasta, batiscaful „Arhimede” cercetează fundul „riftului”, pe unde se crede că urcă magma.

Măsurători recente au arătat într-adevăr, că microseismele care zguduie mereu dorsala sînt concentrate în mijlocul „riftului”, în timp ce pe cele două buze ale ei sînt inexistente. De unde s-a tras concluzia că la numai doi-trei kilometri sub „rift” — ceea ce e foarte puţin dacă ne gîndim că litosfera are o grosime medie de şaptezeci — o sută de kilometri — ar exista o „pungă magmatică” în fuziune. Expediţia va încerca să afle cum se „instalează” la locul ei această rocă care va alcătui noul fund al oceanului. Roca fierbinte care se ridică din punga magmatică ar trebui să se înalţe peste cele două margini ale dorsalei, întrucît e mai puţin densă decît cea răcită. Or, ea formează numai o uşoară ridicătură cu o înălţime de două sute de metri în mijlocul riftului. S-ar părea că e vorba de un defect de ajustare izostatică (izostazie = poziţia de echilibru a unor roci uşoare plutind pe o magmă mai densă) care s-ar recupera într-un milion şi jumătate de ani. În care timp magma s-ar înalţa cu 1500 de metri, în ritm de 0,1 centimetri pe an, depărţindu-se în acelaşi timp cu 10—25 kilometri de axa riftului şi luînd astfel treptat locul actualului virf al dorsalei.

Pînă în luna septembrie „Arhimede” va efectua nouă coboriri în rift. Anul viitor el va fi asistat de micul submarin „Alvin” care a fost înzestrat recent cu o nouă sferă din titan şi cu farfuria scufundătoare „SP-3000”. În felul acesta se speră că fenomenul derivei continentelor va putea fi, în sfîrşit, elucidat pînă la capăt.

DIN LABORATOARE

Pentru suferinzii de boli cronice

Un nou produs al tehnicii moderne făgăduieşte să vină în ajutorul suferinzilor de anumite maladii cronice, printre ale căror simptome se numără şi crizele bruşte ce pot pune în pericol viaţa bolnavilor; comele în diabet, neaşteptatele şi masivele sîngerări în hemofilie, accesele de epilepsie etc. Noul auxiliar nu e, de fapt, decît un simplu magnetofon, de dimensiunile unei palme, acţionat de două baterii şi care poate fi purtat în buzunar sau ataşat de un cordon. Singura caracteristică ieşită din comun e aceea că, în poziţie verticală, micul aparat păstrează o mundenie desăvîrşită.

În clipa cînd purtătorul leşină şi cade, schimbarea de poziţie declanşează derularea unei benzi magnetice preîmprimate: prin intermediul ei, cei din jur află despre ce afecţiune e vorba, ce trebuie să facă şi ce nu, cui să se adreseze etc. Textul, care se repetă de cîteva ori, e stabilit de medicul curant al bolnavului, în termeni ce sînt uşor accesibili şi unor profani.

Ne vin sau nu ne vin unde gravitaţionale din Cosmos?

care sînt îndreptate. Căci oricînd s-ar produce astfel de coincidenţe, ele ar fi de mare interes. Nu-i mai puţin adevărat, însă, că şi hazardul poate produce coincidenţe. Pentru ca acestea să aibă cauze comune, trebuie să se repete des. Deocamdată nu s-a putut observa, însă, aşa ceva. Încît, pînă una-alta, se crede că supratensiunile manifestate în metal reflectă numai cauze aleatorii, încerte aparatelor şi nu un fenomen universal.

Valorificarea oceanului merge încet
V. Rozanţev

MASACRUL DIN ZIUA SFÎNTULUI VALENTIN (III)

O singeroasă pagină din analele gangsterismului

În casa de alături, auzind împuşcăturile doamna Landesman dădu fuga la fereastră. Aşa cum avea să declare ulterior, văzu „doi agenți ducând doi indivizi spre un automobil al poliției și ținându-i la respect cu puștile“. Nerecunoscându-i pe cei „arestați“, femeia coborî pînă în pragul ușii de la intrare, ca să vadă mai bine ce se întâmplase. Cînd ajunse însă jos, mașina demarase, ducându-i cu ea pe cei patru bărbați. În lipsă de ceva mai bun de făcut, doamna Landesman se apropie, cu pași șovăielnici, de ușa garajului și o deschise. Nu mai apucă să scoată decît un țipăt de spaimă și se prăbuși jos, în nesimțire...

„Venind în cele din urmă la fața locului, reprezentanții poliției autentice găsiră șase cadavre lungite pe spate, cu pălăriile încă pe cap, în afară de unul, aproape decapitat. Cel de al șaptelea, Frank Gusenberg, măi trăia, cu capul sprijinit de scaunul pînă la care se țirise. Încetă și el din viață, cîteva minute mai tîrziu, după ce refuzase cu îndărătnicie să spună cine trăsese asupra-i și a celorlalte șase victime.

Două coincidențe uimitoare

Exact în momentul cînd pe North Clark Street din Chicago răsuna rafalele de pistol automat, Al. Capone, care-și petrecea vacanța de iarnă la proprietatea lui din Florida, discuta amical cu Alec Richardson, procurorul districtual din Miami. Prin ceea ce zărele au numit o „uimitoare coincidență“, acesta, trecînd prin fața vilei lui Capone cu puțin înainte de orele 10 și jumătate, hotărîse pe neașteptate să intre pentru a-i da bună seara.

Conversația prietenească dintre sevelul domn Richardson și unul din cei mai celebri gangsteri ai tuturor timpurilor ar putea să pară bizară celor care nu sînt la curent cu moravurile americane și cu trăsăturile caracteristice ale legislației și administrației teritoriale ale S.U.A. Cel puțin în teorie, procurorul din Miami, principalul oraș al statului Florida, nu avea nici un motiv să nu frecventeze un vilegiaturist foarte amabil și ospitalier, ca Scarface. Din punctul de vedere foarte strict al Floridei, acesta era nevinovat ca un mielușel, nu încălcase niciodată nici cea mai mărunțică lege, nici cel mai obscuro regulament, nici cea mai neînsemnată ordonanță municipală.

Bine, ar putea totuși obiecta cineva, dar Capone era un răufăcător notoriu la Chicago... Da, numai că Chicago se află în Illinois, adică într-un alt stat decît Florida. E nevoie de o întregă procedură de extrădare pentru ca autorul unei crime comise într-un stat să poată fi arestat de poliția altui stat, exact ca și cum s-ar afla în străinătate.

În cazul de față, Al. Capone nu se expunea dealtfel unui asemenea risc, deoarece pînă atunci nu fusese obiectul vreunei condamnări infamante, nici măcar în Illinois. Să nu uităm, dealtfel, că în ultimă instanță el nu avea să fie condamnat decît pentru fraude fiscale... Nu e totuși mai puțin adevărat că, din punct de vedere moral, relațiile amicale ale procurorului din Miami cu gangsterul din Chicago erau de natură să stîrnească legitime nedumeriri, chiar în condițiile speciale ale statelor americane.

În 1929, justiția din S.U.A. nu era sensibilă însă la o argumentație cu caracter etic. Alibiul furnizat de Alec Richardson s-a dovedit mai mult decît suficient pentru a-l scoate basma curată pe Capone în legătură cu masacrul de pe North Clark Street.

„Peste cîteva luni, ziarul „Chicago Daily Sun“ remarca ironic că, printr-o coincidență la fel de uimitoare ca și cea din seara de 14 februarie, proco-

urul districtual din Miami se muta în noua sa locuință, un palat cu 42 de camere, a cărei construcție costase 620 000 de dolari.

Secretul lui Polichinelle

Nimeni n-a fost condamnat, nici măcar inculpat vreodată, pentru multiplul asasinat care avea să rămînă cunoscut sub denumirea „masacrul Sfîntului Valentin“. Toată lumea știa că autorul moral al măcelului era Capone, care se descolorosise astfel de grosul bandei ri-

La cîteva clipe după o răfuială între două bande rivale...

vale a lui Bugs Moran. Cît despre autorii materiali, după zvonurile care circulau cu insistență, crima fusese dirijată de un anume Jack MacGurn, poreclit Machinegun („Mitrălieră“), principalul călău din slujba lui Capone, asistat de alți doi asasinii de profesie, John Scalise și Albert Anselmi. Se mai șoptea că al patrulea fusese un oarecare Joe Lolordo, fratele lui Pasquale Lolordo, care cu puțin timp înainte fusese lichidat de ucigași din gang-ul lui Bugs Moran.

Se mai pomeneau, tot în șoaptă, și alte nume. Astfel, se afirma că cei doi falși polițiști ar fi fost Fred Bruke și James Ray, și ei oameni ai lui Capone. După toate aparențele, așadar, asasinii fuseseră cinci sau chiar șase la număr, deși poliția reconstituise crima ca avînd numai patru făptași. Deducția oficială era bazată mai cu seamă pe declarațiile doamnei Landesman, care nu aruncase decît o privire fugărită asupra ucigașilor în momentul cînd ei se urcau în mașină. Cine garanta, însă, că în automobil nu se mai aflau încă unul sau doi bandiți?

În orice caz, ancheta poliției n-a dus la nici un rezultat. Strădaniile autorităților — dozate cu o grijă farmaceutică — n-au putut stabili o legătură compromițătoare între măcel și vreun membru al gang-ului lui Capone sau al oricărei alte bande. Oficial, „masacrul Sfîntului Valentin“ a rămas, deci, pînă astăzi un „mister“.

Un „mister“ perfect transparent, însă, pentru lumea interlopă din Chicago, un „secret al lui Polichinelle“

pentru întreaga presă americană. Se cunoștea pînă și prețul singelui: fiecare dintre asasinii de pe North Clark Street primise cîte 10 000 dolari Onorar frumușel, desigur. O nimica toată, însă, în comparație cu veniturile pe care nimicirea ciracilor lui Bugs Moran avea să le aducă organizației lui Al. Capone. „Imperiul“ pe care acesta îl stăpînea în cele mai rentabile ramuri ale „industriei întinericului“ — producția și distribuția ilicită a alcoolului, organizarea prostituției pe scară mare și înființarea unei uriașe rețele de tripouri clandestine (cu rulete truate, cărți de

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

toarele două luni). Ca Johnny Torrio, fostul prieten și protector al lui Capone, secerat în pragul casei, la 24 ianuarie 1926. Ca Hymie Weiss, urmașul lui O'Bannion, asasinat în aceeași florărie, la 11 octombrie 1926. Ca...

Dar printre cei răpuși în cadrul răfuieiilor dintre bande se numărau și personaje de o respectabilitate care ar fi părut mai presus de orice bănuială: odată cu moartea lor violentă, ieșeau însă la lumină revelații senzaționale cu privire la complicitățile dintre ei și gangsteri. Așa s-a întimplat cu Jack Lingle, redactor principal la „Chicago Tribune“, ucis lină gara Grant Park, la 9 iunie 1930, de un glonț tras în ceafă din ordinul lui Capone, pe aie cărui state de plată se afla de șase ani și pe care-l nemulțumise dintr-un motiv rămas necunoscut. Așa cum s-a întimplat cu William Mc Swiggin, procurorul adjunct al districtului Cook și membru ocult al aceleiași bande înjunghiat pe la spate în fața unei taverne, la 27 aprilie 1931, de Frank Rio, omul lui Scarface, deoarece, începînd să ia mită și de la Hymie Weiss, eliberase trei complici ai acestuia, arestați pentru crimă.

Incoruptibilii

și perceptorii

În ciuda hecatombelor înregistrate în rîndul gang-urilor, Bugs Moran și Al Capone, cei doi mari „patroni“ aflați în culisele „masacrului Sfîntului Valentin“, au murit în paturile lor, de cea mai naturală moarte cu putință. Retras din „afaceri“ după episodul de pe North Clark Street, Moran a murit în 1957, de cancer la plămîni, fără a fi petrecut măcar 24 de ore într-o pușcărie. Capone, a cărui putere atinsese apogeul în urma eliminării gang-ului lui Bugs Moran, a fost ceva mai ghinionist. După o primă arestare la Philadelphia, soldată cu zece luni detențiune, Scarface a devenit obiectul sistematicilor hărțuiri ale celebrei echipe de „incoruptibili“, conduse de Eliot Ness.

Neîndoielnic, acest mic grup de agenți ai F.B.I.-ului a obținut o serie de rezultate spectaculoase. Dîndu-și seama că arestările nu aveau nici o eficiență, căci mai toată magistratura orașului era în solda gangsterilor și achităriile se făceau lanț, Ness a lovit într-un punct cu adevărat vulnerabil — dotăția materială a gangsterilor și, în special, a bandei lui Capone. Încă din primele șase săptămîni de activitate, ei au descoperit și scos din uz 18 distilării clandestine și peste 150 de circiumi camuflate. În cursul lunilor următoare, milioane de litri de alcool au luat drumul canalelor, sute de alambicuri au fost distruse, zeci de camioane au fost confiscate, vesela și mobilierul din nenumărate taverne au fost făcute țandări... Pagubele suferite de gang-uri se ridicau la aproape trei sferturi de miliard de dolari.

În vara anului 1931, Ness a repurtat ultimul său mare succes devastînd o colosală distilerie: ascunsă în dosul unei fabrici de cherestea pe Diversey Avenue, ea producea peste 75 000 de litri de whisky pe noapte. Dar principalul merit al „incoruptibililor“ a fost tocmai incoruptibilitatea lor, în vehement contrast cu crasa venalitate a poliției locale, a aparatului judiciar și a celor doi primari ai orașului, William Dever (1923—1927) și William Hale Thompson (1928—1932), ambii unelte docile în mîinile lui Capone.

În opoziție cu o părere foarte răspîndită, trebuie să adăugăm totuși că cei care i-au administrat lovitură de grație temutului gangster cu cicatrice

INTERVIU

Dragoste lungă de o viață

Elisabeta Bostan este mai mult decît regizoarea pe care, mici și mari, o iubim și o prețuim: ea reprezintă un întreg capitol din cinematografia noastră; numele ei a devenit sinonim cu filmul pentru copii. Ceea ce, ne folosim de ocazie să o spunem, se întîmplă în puține cinematografii. Elisabeta Bostan este și o veritabilă campioană: filmele ei culeg premii peste premii. Ultimul, „Veronica”, s-a întors, bineînțeles, și el premiat de la Festivalul de la Moscova. Elisabeta Bostan ne-a obișnuit cu premiile așa cum ne-a obișnuit Ilie Năstase cu victoriile. Dacă o dată s-ar întîmpla altfel, ni s-ar părea anormal, ne-am simți frustrați, dezamăgiți: cum așa?

— Nu e chiar atît de normal, pentru că o competiție este o competiție și oricînd poți avea un eșec. Și nici măcar nu l-aș numi eșec. Dintre filmele celor 73 de țări prezente la Festivalul de la Moscova, de pildă, „Veronica” nu era singurul care aștepta să fie premiat. De aceea și este interesantă o astfel de competiție, fiindcă îți poți da seama ce se petrece în lume și unde ne situăm noi.

— Și unde ne situăm noi, unde vă situați dumneavoastră?

— Îmi este greu să fac aprecieri asupra filmului meu și asupra locului pe care îl ocupă, însă pot să spun că nu ne-a fost deloc rușine pentru felul cum s-a prezentat România la competiția de la Moscova — și cu „Explozia”, și cu „Veronica”, și cu prezența lui Titus Mesaros în juriul concursului de filme documentare. Apoi, să pomenesc și de succesul personal al micuței Lulu Mihaescu, care s-a bucurat de o simpatie deosebită din partea tuturor. Lulu s-a comportat ca o adevărată vedetă — dezinvolată, cu o replică promptă, îndrăzneată și oricînd gata să răspundă la „atacul” presei, televiziunii, fotoreporterilor. Iar la spectacolul prezentat cu ocazia „Zilei cinematografiei” la Palatul Sporturilor de la Lujniki, în prezența a 10 000 de spectatori, la care a luat parte, a fost una dintre stelele care au strălucit cel mai tare. Dealtfel există și probe materiale: s-a întors din U.R.S.S. cu un sac de păpuși și cu un cîntec scris special pentru ea.

— Dumneavoastră v-ați pregătit pur și simplu pentru cariera de regizoare. De ce ați ales filmul pentru copii, cum v-ați descoperit această vocație? Și ce înseamnă vocația filmului pentru copii?

— N-aș putea să o definesc exact. În primul rînd este vorba de pasiune. Apoi vin specializarea, siguranța și încrederea în propria-ți capacitate de a lucra cu copiii. Aceasta nu înseamnă că sînt plină de încredere în forțele mele în clipa în care încep un film. Îndoielile nu mă ocolesc și fiecare moment de film se naște în chinuri și greutate. Dar dincolo de acest lucru, simt că pot să stăpînesc această dificilă relație actor-copil-regizor și să o conduc.

— Dumneavoastră aveți tot dreptul să vorbiți despre munca de actorii. Îmi aduc aminte de un interviu în care Michel Simon protesta împotriva acestei expresii. „Cum adică? Cum să mă învețe un regizor să joce? Dacă nu mi-aș cunoaște meseria, m-aș apuca de altceva” — spunea marele actor francez care, ce-i drept, își cunoaște meseria.

— Și chiar la perfecție, dar nu are dreptate întru totul. Există o concepție a regizorului asupra filmului, pe care o conduce în timp, o urmărește, o realizează în luni de zile de filmare. Și încă spre deosebire de actorul adult, cu care poți să te confrunți, să te sfătuești, să comunici, să conlucrezi, în fața copilului tu, regizor, rîmii complet descoperit. Totul — concepție, intenții, idei — rămîne de o parte; de partea cealaltă n-ai decît sensibilitate, atenție, abilitate. De aceea, fiecare copil este o enigmă, fiecare început este un început categoric, absolut. Experiența mea anterioară îmi folosește prea puțin, pentru că de fiecare dată copilul este o necunoscută care trebuie descoperită.

— În primul rînd este vorba de pasiune...

Cum a fost Lulu, care avea numai trei ani și opt luni cînd am cunoscut-o. Am trecut prin frămîntări teribile pînă și după ce am decis că acest copil va străbate două filme de lung metraj — o efort fizic și redare artistică.

— Atunci ați anunțat, simplu, că ați ales-o din trei mii de copii. Ce se ascunde sub această formulare modestă? (modestie care completează personalitatea atît de armonioasă a regizoarei).

— Am văzut cum se mișcă, cum dansează trei mii de copii, i-am ascultat cîntînd, am urmărit cum se comportă, le-am sondat gradul de receptivitate și de atenție. Nu înseamnă că printre ei n-au fost și alții buni, dar pentru altceva, nu pentru meseria de actor. I-am ales pe cei pe care i-am considerat atunci mai buni, mai potriviți pentru această muncă teribil de dificilă.

— Dar părinții? Cum se prezintă părinții la „probe”?

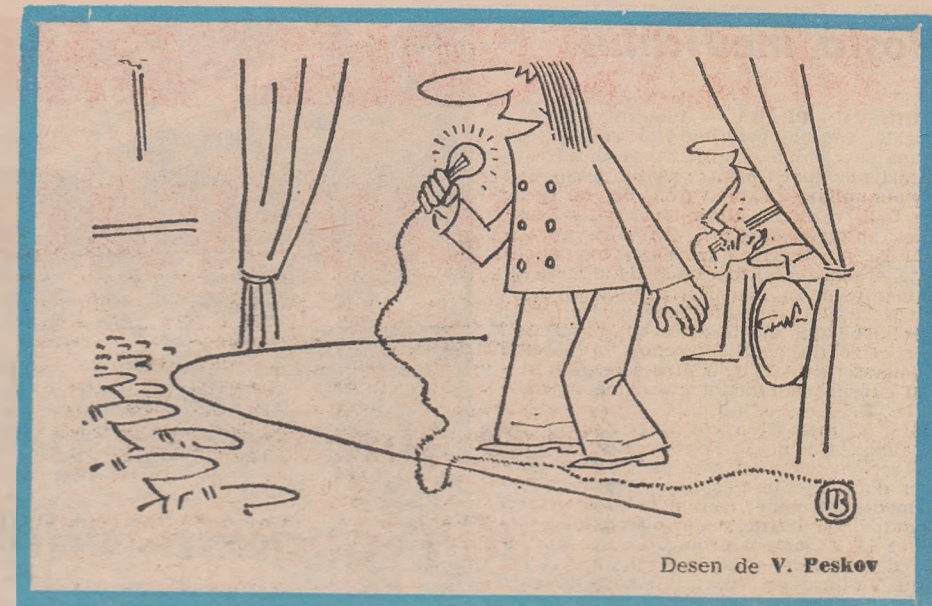
— În persoana părinților, a bunicii lor am niște colaboratori excelenți. E vorba de ore de lucru încordate și copiii trebuie îngrijiți, pregătiți pentru filmare, ca niște sportivi înainte de întreceri. Toată această muncă de culise, cu atît mai valoroasă cu cît nu o vezi și nu o auzi, este făcută de bunici în primul rînd, cu un devotament emoționant.

— Nu vă tentează să faceți un film pentru publicul adult?

— Nu. Eu fac cu mare dragoste, cu pasiune filme pentru copii. Apoi, acest gen de filme pe care îl îndrăgesc are o largă audiență. Un bun film pentru copii este un film de familie — expresia nu-mi aparține — pe care îl pot vedea cu plăcere și cei mici și cei mari. Din păcate se fac foarte puține filme de acest fel, îngrijorător de puține, de aceea copiii își completează educația vizuală anapoda — cu „Mannix” și altele, care n-au nici o legătură cu ei. Porniți să căutați o sală ca lumea, un film pentru copii și veți vedea că aceste lucruri sînt ca niște flori rare. Visez pentru copiii noștri săli mai bune și filme mai multe.

— Care va fi următorul pas?

— Se discută realizarea unui film pentru copii în coproducție cu studioul „Mosfilm”. Amănuntele vi le rezerv pentru la toamnă. Altfel, sînt pe punți,

Desen de V. Peskov

cum se spune, am mai multe planuri, rămîne de văzut la care mă fixeș.
— Oricum, pasul va fi făcut cu dreptul...
— O luăm iar de la început?!

Iulia Scutaru

CINEMA

Bărbații

Deși se intitulează „Bărbații”, adevăratul erou al noului film al lui Edmond Keosian este o femeie, frumoasa Karine, după care suspină în taină unul dintre cei trei prieteni protagoniști, Aram, șofer de taxi timid (vom vedea și șoferi timizi). Prietenii lui Aram sînt gata să se facă luntre și punte ca să-l ajute colegul, dornici nu numai să-l vadă fericit și la casa lui, ci și să salveze onoarea breslei. Tutorii de ocazie elaborează planuri minuțioase, inatacabile, în care nu-i neglijat nici un aspect; dar Aram, cu timiditatea și nehotărîrea lui, le compromite pe toate. Pînă la urmă, totuși...

Nu, nu vom spune ce se întîmplă pînă la urmă. Vrem doar să mai adăugăm că Edmond Keosian, cineast cunoscut în special din seria „Răzbunătorilor”, vrea să facă nu numai un film comic, ci și un film de atmosferă armenască, cu modul de viață, cu obiceiurile și umorul specifice ale acestui popor. Și cu frumoasa lui capitală, Erevan, în rol

Și totuși, adevăratul erou al filmului e o femeie

de „co-starring”, prinsă din diferite unghiuri și bine pusă în valoare. Bărbații sînt „artileria grea” a ecranului armean: Azat Șerent, Frunze Mkrteian, Armen Aivazian, Avetik Guevorkian, Armen Gigarhanian. Iar toată tărășenia o declanșează Alia Tumanian.

PANORAMIC
Vedete in haine de lucru

Maria Callas revine pe scenă. Cercurile artistice italiene nu discută decît

despre asta. După cum se știe, celebra cîntăreață a apărut ultima oară în fața publicului în anul 1965, în rolul Toscâi. Apoi și-a luat o foarte lungă vacanță, pe care admiratorii ei i-au reproșat-o, fără a o putea însă determina să-și schimbe hotărîrea. Cînd mult așteptata reluare a contactului cu arta s-a produs totuși, ea a venit pe altă cale: cinematograful. Pier Paolo Pasolini a distribuit-o pe Maria Callas în rolul titular din filmul „Medeea”, iar noua vedetă a făcut o demonstrație convingătoare de forță artistică și de forță a personalității.

Pentru revenirea pe scena lirică după aproape zece ani, cîntăreața a pregătit un recital, care se va numi, simplu și clar, „Arii, cîntece, duete”. Replica în duete i-o va da celebrul Giuseppe Di Stefano.

O nouă victorie a Mariei Callas — anticipează presa italiană — care, ca o vrednică fiică a Eladei, știe să lupte și să învingă pentru arta ei.

La polul opus, Annie Girardot, performeră a discreției, face și ea să se vorbească despre dînsa și noul ei rol. Cu filmul „Pînă nu faci foc, nu iese fum”, apreciată vedetă franceză își continuă colaborarea cu André Cayatte, cel care i-a prilejuit o relansare spectaculoasă în „A muri din dragoste”. Chiar dacă de data aceasta nu mai este vorba de un caz real, André Cayatte, avocat prin formație, își construiește filmul cu aceeași grijă și minuție cu care își pregătea pledoariile la bară, dîndu-i autenticitatea întîmplării trăite. El demască practicile ignobile ale politicienilor burghezi, care, în campaniile electorale, recurg la toate mijloacele — falsificări, șantaj, calomnii — pentru a se răfui cu rivalii lor. Într-o astfel de afacere murdară este amestecată și Annie Girardot, soția unui medic onest care „andidează” la postul de primar cu dorința de a pune ordine în treburile municipalității. Dornică să-și ajute soțul, ea n-o va putea face, deoarece va cădea victimă unei calomnii murdare care îi va bara lui drumul spre scaunul de primar.

Annie Girardot s-a lăsat implicată în acest caz cu toată pasiunea și forța talentului ei.

A. Pomeranțev

REFLECTOR

■ Scriitorul american Norman Mailer vrea să reconstituie și el, într-o versiune cinematografică proprie, viața, încheiată tragic, a Marilyn Monroe. În acest scop a stat de vorbă cu cei care au cunoscut-o, culegînd mărturii, amintiri, opinii. Deși despre Marilyn Monroe s-a scris și s-a filmat mult, contribuția lui Mailer — scriitor de vogă — este așteptată cu interes.

■ Samson Samsonov, care a jucat pînă acum numai pe teren propriu (două ecranizări din Cehov — „Zvăpăiața” și „Treii surori”, „Tragedia optimistă” după Vișnevski și multe filme de actualitate), se pregătește să ecranizeze comedia „Mult zgomot pentru nimic” de Shakespeare. Good luck!

■ În versiunea pentru micul ecran a romanului „Doamna Bovary”, Nicole Courcel interpretează rolul titular.

Poșta medicului

HRISTU PETRA — Ploiești: 1) Din păcate, cauzele pemfigusului vulgar continuă să rămână obscure. Unii încadrează astăzi afecțiunea printre așa-numitele boli autoimunitare. Este vorba de un grup de boli, rezultate dintr-un așa-zis „conflict antigen-anticorp”, în care antigenul își are originea în înseși componentele organismului, de unde denumirea de **autoantigen**. În favoarea acestei ipoteze pledează și rezultatele bune, uneori chiar spectaculoase, ale terapiei antiimunitare: corticoizi (în special Prednison) asociați în paralel cu ACTH, pentru a se evita riscul suprimării funcției glandelor suprarenale. Deseori se întâmplă însă accidente datorate medicației cortizonice prelungite (maladia Cushing). Pentru a le preveni se recomandă a se administra doza pentru două zile la fiecare a doua zi. Tratamentul trebuie continuat însă uneori toată viața, întrucât suprimarea lui poate duce la recidive ale bolii. Local: aplicații de liniment oleocalcar cu Neomicină sau Vioform ori creme cu corticosteroizi (Locacorten, Synalar N, Cornemin). Pe linia terapiei antiimunitare se mai prescriu: chimioterapice citostatice (Imuran, comprimate a 50 mg, 2-3 cpr./zi, timp de mai multe săptămâni sau Methotrexat, comprimate a 2,5 mg, 3-4 cpr./zi, de două-trei ori pe săptămână); gammaglobuline; anabolizanți (Naposim sau Madiol); antipaludice de sinteză (Hidroclorochin, 3-4 drajeuri/zi în cure de 3-4 săptămâni). 2) Ca o modestă compensație pentru confuzia făcută — errare humanum est! — oferim adresa dv. amatorilor de burete de kefir: str. C. Negruzzi 11, Ploiești.

IONIȚA A. — București: Transpirația picioarelor (ca și a miinilor) este pricinuită de o dereglare neurovegetativă. Recomandăm, deci, un tratament de lungă durată cu Distonocalm, 2-3 drajeuri zilnic. Pentru înlăturarea transpirației și a mirosului neplăcut al picioarelor (bromhidroză) veți face băi zilnice cu sare Po-deol. Ia o baie de aproximativ 5 litri de apă fierbinte adăugând 2 linguri de sare. După baie veți unge talpa și între degete cu un strat subțire de cremă Nivea contra transpirației picioarelor.

SANDU POPA — București: Vă asigurăm că nu suferiți de nici o „boală gravă”. La drept vorbind, ea nu poate fi gravă, pentru că nici nu e o boală. Sau, ca să folosim o metaforă, e ca un cuțit fără lamă, căruia îi lipsește minerul. Deprinderea pe care ați avut-o cândva, unul din frecvențele „păcate ale tinereții”, nu va lăsa nici o urmă dacă veți duce o viață sexuală ordonată și normală.

V. BĂRBULESCU — București: Observațiile și descoperirile dv. ni se par extrem de interesante, confirmând aforismul celebrului biochimist A. Szent-György, laureat al Premiului Nobel: „A cerceta înseamnă a vedea ceea ce au văzut toți, dar a gândi așa cum nu a gândit încă nimeni”. Vă sfătuim să vă adresați personal Institutului de oncologie unde vă asigurăm că veți găsi toată sollicitudinea.

ANA PETRESCU — Brașov: E greu să ne dăm seama care e cauza alergiilor dv. S-ar putea ca de vină să fie cantitățile mari de antinevralgice (o adevarată farmacie!) pe care le consumați. Nu uitați că aproape orice antinevralgic conține 3-5 substanțe chimice și poate fi alergic printr-unul din componentele sale (aspirină, piramidon, fenacetină, codeină etc.). Ar fi bine să vă adresați unui serviciu de alergologie pentru testarea sensibilității la acești presupuși alergeni.

MARCEL PECHILIS — Iași: Cardia este numele dat orificiului care se află la joncțiunea esofagului cu stomacul. Desul de des, la acest nivel se produc tulburări de funcționare a esofagului care dau loc așa-numitului **cardiospasm** sau **achalazie cardiacă**, constând într-un defect al esofagului de coordonare între actul deglutiției, mișcările peristaltice ale esofagului și deschiderea cardiei; pare a fi o distonie neurovegetativă. Simptomul principal îl constituie dificultățile de înghițire (disfagia), însoțite de dureri retrosternale și de regurgitații la citeva ore sau chiar la 2-3 zile după ingestia alimentelor, cele solide trecând, paradoxal, mai ușor decât lichidele. Din cauza spasmului se produc alungirea și dilatarea esofagului și complicații ca esofagita: pentru a evita durerile și alte tulburări bolnavul reduce alimentele și pierde în greutate. Ca tratament, veți evita condimentele și alcoolul, veți mânca încet, mestecând bine alimentele și înghițindu-le cu apă; veți lua antispastice și calmante pe bază de beladonă (Distonocalm, Bergonal, Lizadon), neuroleptice (Diazepam, Meprohamat), anabolizante (Naposim, Madiol), Glubifer (3-4 drajeuri/zi), vitamina B₆ de 10 mg (o fiolă/zi). Eventual, se fac dilatații prin sonde. În ultimă instanță, dacă tulburările continuă, rezultate bune se obțin prin cura chirurgicală.

AUREL D. — Timișoara: 1) Mulțumiri pentru frumoasele dv. cuvinte Psihiatrul desore care ne scrieți a înțeles bine problema, dar teama ne e că dv. i-ați dat altă interpretare. Cum spunea un faimos psihanalist despre un copil: „Are săracul complexul lui Oedip, dar bine cel puțin că-si iubește mama!” Oricum, cred că ar fi bine să mai consultați încă o dată medicul respectiv. 2) Împotriva **hemoroizilor** sîntem și noi de aceeași părere: este necesară operația. Dar pînă atunci, supozitoare Hemorsal și pomada Hemorzon pentru o relativă calmare a durerilor.

(Continuare în pag. a 11-a)

Preventoriu pentru mineri, în regiunea Lvov
Foto: A.P.N.

DORESC SĂ ȘTIU

Alopatie — homeopatie

V-aș ruga mult să-mi răspundeți la următoarele întrebări: Ce este alopatia? Ce este homeopatia și dacă metoda homeopată este mai eficace decît metodele clasice.

ST. MATEESCU

București — Str. Argentina 27
Sect. I

În termeni de dicționar medical, **alopatia** (de la gr. *allos* = altul; *pathos* = boală) semnifică o metodă rațională și științifică de terapeutică medicamentoasă care folosește doze active farmacodinamice pentru a combate cauzele, modificările patogenice și simptomele bolilor. Așadar, alopatia este o teorie și o metodă de terapeutică medicamentoasă clasică — avînd cel mai mare număr de adepți printre discipolii lui Hipocrate — care consideră că boala poate fi combătută și vindecată prin doze medicamentoase progresive.

De peste un secol și jumătate există însă și o școală terapeutică cu principii proprii, formulate de medicul german Hahnemann la sfîrșitul secolului XVIII, care folosește în tratarea diferitelor boli doze infime de medicamente. Această doctrină medicală, o pusă medicinii clasice alopatice, promovează trei concepții medicale de bază: principiul **similia similibus curantur**, (sau, pe românește, „cui pe cui scoate”) conform căruia un sindrom se tratează cu remedii care produc, la omul sănătos, simptome asemănătoare bolii; principiul **diluției** foarte mari a acestor remedii; principiul **administrării lor în doze infimizezimale**. În fine, ea preconizează individualizarea acestor remedii în terapeutică bolilor.

Datorită caracterului oarecum neobișnuit al practicilor homeopatice, această doctrină medicală a lăsat impresia unei terapii empirice, fără bază științifică, amintind oarecum de teoriile și practicile alchimistilor din evul mediu. Așa se explică controversele aprinse — care continuă pînă astăzi — între medicii homeopați și cei alopați, cei din urmă punînd sub semnul îndoielii posibilitatea ca doze infimizezimale, de ordinul milionimilor și miliardimilor (o picătură de substanță fiind diluată în 300 000 litri de apă!) să poată avea vreun efect asupra organismului. Mai mult, alopații consideră că efectele curative pe care le are, în unele cazuri, homeopatia trebuie atribuite mai degrabă unei acțiuni psihice a acestei practici medicale, decît medicamentului propriu-zis.

Nu este mai puțin adevărat că orice medic urmărește un efect asupra psihicului bolnavului. Dar, oare, numai la atît să se limiteze evidentele succese obținute într-un număr de boli, care nu au putut fi vindecate prin medicația alopatică?

Noi descoperiri științifice, în biologie de pildă, care dovedesc că simțurile omului pot fi impresionate de doze infime de substanțe în diluții foarte mari, par să aducă argumente în sprijinul eficacității reale a medicamentelor homeopatice.

Încît, chiar dacă, teoretic, argumentele homeopatiei sînt prea puțin convingătoare, ele invocînd o așa-zisă „reactivitate specifică a bolnavilor” sau o „reacție paradoxală a organismu-

lui” la doze infimizezimale, trebuie să admitem că fenomenul este real în biologie și că trebuie acceptat chiar și în cazul cînd — cum spunea un savant — „terapia cu doze infimizezimale ar avea numai superioritatea de a nu pune în eșec reacțiile curative spontane ale naturii”.

Răspunzînd la întrebarea cititorului nostru dacă homeopatia este mai eficace decît metodele clasice, am mai putea, în fine, să adăugăm opinia exprimată de prof. Zaharov în Consiliul științific al Ministerului Sănătății al U.R.S.S. din 1936 consacrat problemelor homeopatiei, anume că „homeopatia nu trebuie combătută, ci studiată”.

TEMĂ DE SEZON

Pneumonia virală

Inflamația acută a alveolelor pulmonare poate fi provocată fie de microbi (în rîndul cărora cel mai frecvent se întîlnesc cele 33 de tulpini ale pneumococului, dar și streptococul, stafilococul ș.a.), fie de micropasme (organisme situate la granița dintre microbi și virusuri), fie de virusurile propriu-zise (ale gripei, febrei R, ornitozei etc.).

Spre deosebire de forma „clasică”, de natură microbiană, care are o marcată preferință pentru iarnă și primăvară, pneumonia virală se manifestă și în sezonul cald, inclusiv în cele mai toride luni ale anului, iulie și august. Primul semn e o jenă pe traseul căilor respiratorii superioare și o stare generală proastă, asemănătoare celei de la debutul unei gripei. Ulterior, apare o tuse uscată, chinuitoare și rebelă, însoțită de dureri în piept, mai cu seamă în inspirație, apoi se instalează febra, care trece uneori de 39°.

Examenul radiologic arată modificări destul de pronunțate la nivelul plămî-

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap esc
, esculap esculap esculap
culap esculap esculap escu.
ap esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

nului: pete cu contur mai mult sau mai puțin neregulat, opacități circulare sau în formă de benzi etc. În majoritatea cazurilor, inflamația se limitează la un singur lob, dar în formele severe ea poate cuprinde ambii plămîni. Pentru precizarea diagnosticului, se recurge uneori la diverse analize de laborator, ca reacția de deviere a complementului, inocularea la animale a expectorației bolnavului etc.

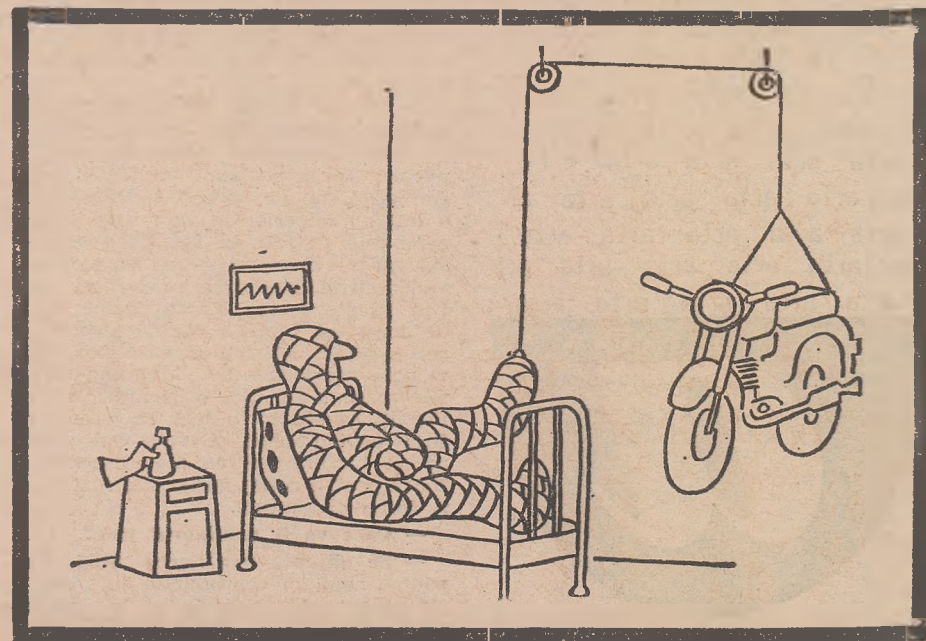
Adesea capricioasă, afecțiunea are o evoluție care durează minimum 7-10 zile; nu rareori ajunge însă și pînă la 3-6 săptămîni. Tratamentul constă în repaus la pat și medicație simptomatică: antipiretice, substanțe analgetice, lichide pentru combaterea deshidratării, expectorante etc. Dintre antibiotice, penicilina nu are nici un efect, dar aureomicina și terramicina permit, în anumite împrejurări, scurtarea perioadei de evoluție.

Considerată în general o afecțiune benignă, care se vindecă fără urme, pneumonia virală nu e lipsită totuși de anumite primejdii pentru sugari și copiii de vîrstă preșcolară, pentru persoanele trecute de 60 de ani, ca și pentru suferinzii de maladii cronice ale cordului sau aparatului respirator. Toți aceștia trebuie să respecte cu strictețe principala indicație terapeutică a bolii — repausul la pat. Recomandarea e valabilă de altfel și pentru celelalte categorii de pacienți, întrucît un organism epuizat de eforturi excesive poate ușor cădea pradă rarelor, dar perfidelor complicații ale pneumoniei virale.

DIETETICĂ

PROVOACĂ CIOCOLATA CONSTIPAȚIE?

Iată o întrebare pusă de mai mulți cititori ai paginii medicale. Într-adevăr ciocolata, ca și alte alimente care nu lasă reziduuri, se bucură de „reputația” de a constipa. Dar cine respectă un regim alimentar echilibrat, consumînd suficiente legume verzi, fructe și cantități suficiente de lichide (apă, ceaiuri, sucuri de fructe etc.) nu are nici un motiv s-o elimine cu desăvîrșire. Desigur, cum tot ce-i prea mult strică, nu sfătuim pe nici un adult — și mai ales pe copii — să consume cantități prea mari, dar mîncată cu măsură ciocolata este un aliment nu numai gustos, ci și folositor organismului.

PERU

Petrolul Amazonului

De la ultima mea vizită de acum cîțiva ani, Iquitos nu părea să se fi schimbat. Pe cheiri se puteau vedea și acum băieți care vindeau mici maimuțe dresate, în vitrina hotelului care mă găzduia trona un mare papagal moțat, iar păsări și animale împăiate împodobeau pereții restaurantului.

Malul drept al Amazonului, presărat cu clădiri de diverse mărimi, părea un debarcader fără sfîrșit. Bărți mici, mari și mijlocii, plute cu acoperiș din frunze de palmier se înghesuiau unele în altele.

Inginerul Hector Souza, solid, bronzat și bine dispus, și-a exprimat bucuria revederii bătîndu-mă amical pe umăr și spunîndu-mi:

— Eram sigur că o să ne mai întîlnim. Căci toate privirile sînt îndreptate iar spre bazinul Amazonului, așa cum s-a întîmplat în anii febrei cauciucului. Petrolul despre care țî-am vorbit acum

hevea a adus pe malurile Amazonului o animație fără precedent.

Prelutindeni unde se putea smulge junglei un petec de pămînt au apărut plantații de cauciuc. Pe fluviu și pe afluenții lui se transportau spre Oceanul Atlantic mii de tone de cauciuc. Iquitos devenise un important centru de transbordare. Acolo aruncau ancora vasele care urcau pe Amazon. În calele lor se găseau de toate, de la materiale de construcții pînă la parfumuri franțuzești. La Iquitos mai există și acum case împodobite cu ceramică italiană vrednică să fie expusă în muzee, iar în piața centrală a orașului se înalță o casă construită, la cererea unui om de afaceri, de marele Eiffel.

Dar fantasticul boom n-a durat prea mult. Cauciucul de calitate din Malaezia și Indonezia, aruncat pe piața în ajutorul primului război mondial, l-a eclipsat pe cel din bazinul Amazonului.

autorizația de a proceda la forări. Dealtfel pe vremea aceea monopolurile străine nu se puteau hotărî să pună în valoare bazinul Amazonului. Ținutul li se părea prea excentric. Le era, evident, mai ușor să exploateze litoralul peruvian. La Talara petrolul se afla la numai cîteva zeci de kilometri de țărmul lîngă care ancorau petrolierele...

În strada Echenique, în fața casei de la nr. 265, am fost salutați de un bătrîn cu părul complet alb. În ciuda celor 85 de ani ai săi, Jose Angulo Rodriguez era viu și energic.

Angulo a trăit zeci de ani în selvă, încît o cunoaște foarte bine. El a fost asistentul geologului Basler și mai păstrează încă copii îngălbenite de pe planurile, descrierile structurilor geologice și analizele făcute mostrelor de țitei.

— Într-o zi, ne-a povestit el, Basler a declarat că bazinul Amazonului plutește literalmente pe petrol, dar că lansarea prospecțiunilor industriale ar fi prea costisitoare. Abia acum îmi dau bine seama de importanța explorărilor noastre. Iquitos a renăscut. Iar petrolul nostru nu se mai află în stăpînirea unor monopoluri străine, ci a tehnicienilor și inginerilor peruvieni.

A doua zi în zori, în timp ce deasupra solului mai plutea încă o ceață deasă, am sosit pe cheiul din golful Yarina-

Loc pentru autostop
Desen de I. Cerepanov

gență mostre de roci laboratorului central l-a dezarmat pe pilot. Deși am decolat destul de greu, pe drum n-am avut totuși neplăceri și după jumătate de oră aparatul a ajuns la Trompeteros.

Imprejurimile acestuia evocau un cîmp de luptă. Peste tot se vedeau arbori dezrădăcinați de buldozere. Duduiul tractoarelor, zgomotul asurzitor al instalațiilor de foraj, scrișnetul troluierilor, toate acestea păreau lucruri neobișnuite în junglă...

Întorși la Lima, am avut o discuție cu generalul Baca, expert în petrol, un om erudit, profesor de fizico-matematică la Universitate.

— Succesul dobîndit de inginerii și tehnicienii noștri în jungla Amazonului, ne-a spus domnia-sa, este colosal. Se poate afirma, fără falsă modestie, că importanța acestui eveniment este de ordin internațional. Cu toate acestea, descoperirea unor bogate zăcăminte de petrol încă nu înseamnă că se poate dispune de ele de pe o zi pe alta. E nevoie de mari eforturi pentru punerea în valoare a 50 milioane de hectare de pămînturi mlăștinoase, acoperite de păduri tropicale și lipsite de căi de comunicații...

V. Volkov

R. F. G.

Sărbătoare
la Bamberg

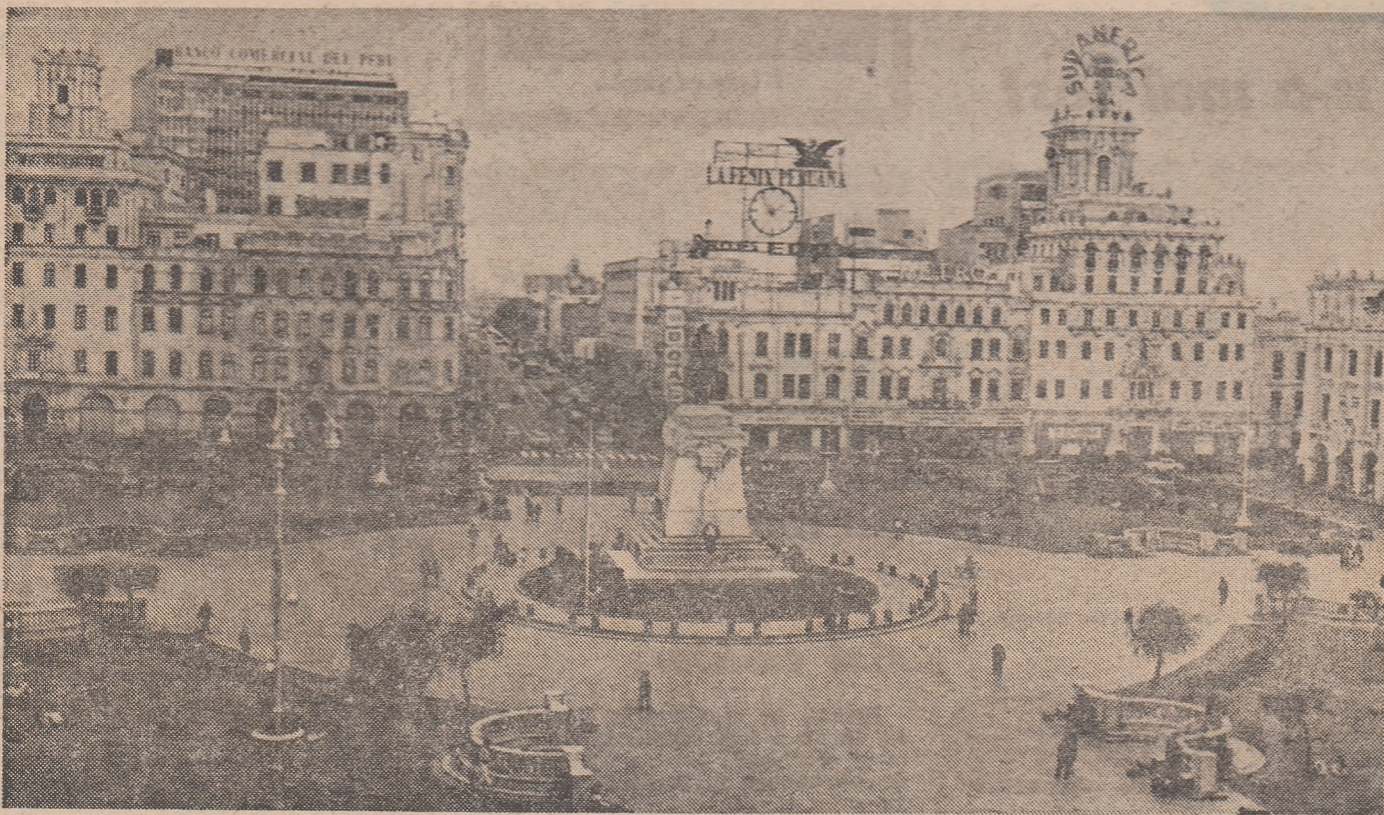
Republica Federală Germania n-are o Florență sau o Veneție a ei, în schimb are Bambergul. Timp de cîteva secole, acesta a fost cunoscut ca centru politic și cultural al Germaniei. Dar cu timpul a trecut pe planul doi. Poate că așa se face că nu mulți străini cunosc acest oraș. Și poate că tocmai de aceea au hotărît și locuitorii săi să sărbătorească, în tot cursul anului 1973, împlinirea unui mileniu de existență a Bambergului.

În orice caz, pentru multe din obiectivele demne de vizitat din oraș trebuie utilizat superlativul: piața din fața catedralei este una din cele mai frumoase și mai vechi din Europa; statuia ecvestră din catedrală e prima statuie care a înfățișat călărețul și calul în mărime naturală și una din cele mai valoroase opere de artă de pe continent. În catedrala din Bamberg se află mormîntul unui papă, singurul de pe teritoriul Europei la nord de Alpi. Statuile de piatră ale lui Adam și Eva amplasate pînă nu de mult la intrarea în catedrală (acum se află la muzeu) au fost primele sculpturi înfățișînd nuduri din istoria Germaniei medievale, semn al unui început de eră nouă.

Acum, la Bamberg domnește aceeași atmosferă însuflețită care cuprinsese în urmă cu doi ani Nürnbergul, cu ocazia aniversării lui Dürer.

Desigur, Bambergul e un oraș vechi, de provincie, un oraș cu mulți catolici practicanți, unde de dimineață pînă seara bat clopotele. Vizitatorii se trezesc deseori brusc din somn din cauza dangătului puternic al orologiului din turn care răsună la fiecare 15 minute. În aer plutește un iz stătut, miroase a malț și a bere. Cînd se întîlnesc, localnicii se salută cu „Apără-ne. Doamne!” și totuși, și acolo se pot vedea semne ale noului. Încep să fie construite case noi, confortabile. Lîngă canalul Ludwig, datorită căruia orașul este și port, s-au plîntat vaste spații verzi. Sub un elegant pod suspendat au fost amenajate lacuri pitorești, iar podul a fost construit în așa fel încît să nu dăuneze peisajului.

(După „Za rubejom“)

Lima, Piața centrală

cîteva ani a devenit, în sfîrșit, o realitate. Jungla Amazonului a lăsat să i se întrevadă bogățiile.

Îl cunoscusem pe interlocutorul meu la Iquitos, în 1969. Inginer, director general al sectorului Bazinul Amazonului al companiei Petroleos del Peru (Petroperu), Hector Souza mă însoțise atunci într-o călătorie prin departamentul Loreto. Vizitasem o așezare a indienilor Yagua și făcusem o scurtă călătorie pe fluviu. Originar din partea locului, Souza îmi vorbise despre colonizarea zonei, despre exploatarea rapace a bogățiilor Amazonului de către monopolurile străine.

Ca și în alte așezări de pe Amazon, orașul Iquitos a fost chemat la viață de modestul arbore tropical hevea. La sfîrșitul secolului trecut, cînd lumea era în căutare de cauciuc, laptele arborelui

Cuvîntul „cauciuc“ a dispărut aproape cu desăvîrșire din vocabularul locuitorilor din această regiune, de parcă în junglă nu fuseseră niciodată plantații, de parcă oamenii care recoltaseră miraculosul lapte de hevea în pădurea virgină nu muriseră acolo cu miile.

Acum, cuvîntul care inflăcărează din nou imaginațiile este petrolul.

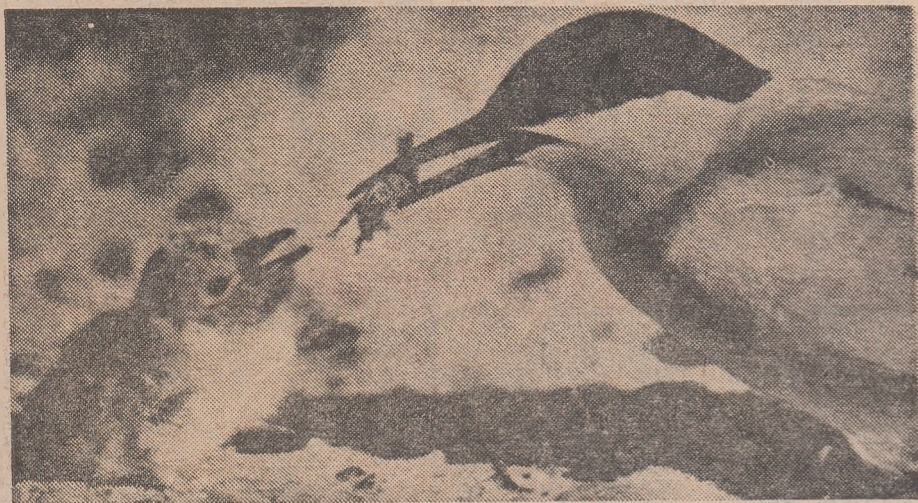
Într-adevăr, la 16 noiembrie 1971, o veste a făcut ocolul selvei peruviene: la Trompeteros, localitate de pe Rio Tigre, un afluent al Amazonului, a erupt un puternic jet de petrol. Ani lungi de cercetări dăduseră, în sfîrșit, roadele atît de mult dorite. Cîteva luni mai tîrziu s-a descoperit petrol și la Capirona, apoi la Pavayacu.

În biroul inginerului José Zegarra, director adjunct al companiei Petroperu, există o hartă detaliată a departamentului Loreto. Inginerul a notat pe ea punctele unde se fac prospecțiuni și ne-a dat explicații asupra naturii straturilor petrolifere. Acest om, care nu părea să aibă mai mult de 40 de ani, are, în schimb, la activul lui mulți ani de prospecțiuni petrolifere. A străbătut mii de kilometri peste Anzii Cordilieri, a forat solul stîncos de pe malul lacului Titicaca, a participat la punerea în valoare a platoului continental al Pacificului, în preajma orașului Talara. Dar cea mai mare parte din timp José Zegarra și-a consacrat-o explorării junglei. Acum șapte ani a explorat gura riului Ucayali. A fost unul din primii funcționari superiori de la „Petroperu“ care s-a dus, în plină junglă virgină, pentru a duce la capăt explorările.

— Ipoteza noastră nu se baza numai pe intuiție sau pe niște jeturi de petrol care țîneaua întîmplător, ne-a explicat inginerul Zegarra în timp ce răsfoia un dosar voluminos. Știam că încă la începutul deceniului trei, geologi americani de la Standard Oil descoperiseră petrol pe malurile Amazonului. Celebrul inginer geolog Basler petrecuse mulți ani în ținut fără a obține, însă,

gLOBUL
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

— Azi avem ceva bun la masă!...

ȘI TOTUȘI, OMUL INVINGE!

Un uragan cum n-a mai fost

Salidjan Iuldașev aștepta musafiri. Și, foarte bine dispus, a ieșit înaintea primilor sosiți. Curînd, au venit și ceilalți și voioșia lui i-a molipsit pe toți. Cînd discutau mai aprins despre unele, despre altele, au simțit deodată că vîntul se intensifică și, în locul răcorii plăcute de pînă atunci, aduce un aer fierbinte, greu de respirat.

Discuția însuflețită s-a stins. Oamenii și-au îndreptat neliniștiți privirile spre cerul brusc devenit plumburiu. Unul din invitați, Saifiddin Habibulaev, a remarcat: vîntul ăsta nu prea-i a bine!

Și într-adevăr, în scurt timp radio-ul a anunțat că se apropia o furtună de nisip. Vîntul a început să măture tot mai insistent pămîntul.

Toți locuitorii satului au înțeles că-i paște o nenorocire. Mecanizatorii au pus îndată mașinile la adăpost, gospodarii au început să se aprovizioneze cu apă. Cisternele de benzină au fost umplute și ele cu apă. Ca să taie puțin din puterea uraganului, oamenii s-au apucat să stropească din belșug marginile lanurilor. Curînd, însă, nu s-au mai putut ține pe picioare, vîntul atinsese viteza de 42 de metri pe secundă. Chiar și copacii mai bătrîni cădeau trosnind și gemînd. În sat, rafalele de vînt smulgeau acoperișuri, rupeau fire electrice și telefonice. În marele canal al Ferganei apa se zbugiuma, vrînd parcă să iasă peste maluri.

Nisipul și praful aduse de vînt răzbăteau, prin crăpături invizibile, și în casele oamenilor. Megafoanele și telefoanele nu mai funcționau. Curentul electric se întrerupsese și el. Timp de șase ore elementele dezlănțuite au ținut astfel într-o continuă încordare întreaga vale Fergana.

Noaptea care a urmat a fost neobișnuit de lungă și chinuitoare. Cînd, în cele din urmă, s-a luminat de ziuă, Salidjan a dat fuga la cîmp. Drumul era presărat cu dune. La fel și lanurile care, încă în ajun, îi încintaseră privirea. Duzii de pe marginea drumului se înnegriseră, devenind de nerecunoscut.

Cînd calamitatea s-a abătut asupra văii, în regiune tocmai se încheiaseră însămînțările. Au avut de suferit mii de hectare de bumbac care abia încolțiseră, o parte din livezi,

vii plantații de sfeclă. Dacă același fenomen s-ar fi petrecut cu zece ani în urmă, el ar fi nimicuit absolut totul. Căci în ultimul deceniu gospodării regiunii au plantat, pe zeci de kilometri, păduri dese, obstacole de nădejde împotriva vînturilor.

Atmosfera din valea Fergana a amintit atunci de eroismul Tașkentului după ultimul cutremur de mari proporții. Oamenii au lăsat pentru mai firziu repararea propriului acoperiș sau ridicarea de la pămînt a propriei vii și au ieșit cu toții să ștergă urmele lăuate de uragan în lanurile comune, pe șantiere, în uzine. În numai cîteva zile au fost curățate și reînsămînțate mii de hectare de bumbac. Comunicațiile, aprovizionarea cu apă și cu energie electrică au fost restabilite încă în primele ore după trecerea uraganului.

CIUDAȚENII

Uriașul din Melbourne

Într-o zi, într-un spital din Australia a intrat, clătîindu-se, un bărbat vînjos, lat în umeri.

— Doctore, s-a adresat el unui medic, acum cîteva minute a trecut peste mine un elefant. Greu de nouă tone. Consulta-mă!

— Nu sînt aici pentru glume, i-a răspuns medicul.

— Nici eu n-am chef de glumă. Elefantul s-a urcat cu adevărat pe mine. Și nu mă simt prea bine.

După un consult de zece minute, doctorul s-a departat de pacient. Diagnosticul suna necruțător: bolnavul era condamnat. Dar Paul Anderson sau Puternicul Apollo, cum i se mai spune în Australia, a supraviețuit totuși. ba mai mult a continuat să execute, ca și pînă atunci, numere riscante care i-au băgat în sperieți nu numai pe doctori.

Iată cîteva exemple. Paul Anderson se așeza jos și peste el treceau, unul după altul, șase automobile. Sau un altul: i se arunca de git un laț și patru inși zdraveni trăgeau cu toată puterea de funie. În sfîrșit, Anderson se așeza pe un pat în care erau înfipte cuie, peste piept i se așeza o piatră mare, care era apoi spartă, pe trupul lui, cu un baros.

Acum „urriașul” trage după el un „Holden”, un automobil deloc ușor. Înainte îl trăgea numai cu dinții. Dealtfel a făcut asta nu numai cu un turism, ci și cu un tramvai, cu o mașină de pompieri. Acum, însă, socotește că nu mai poate uimi lumea cu asemenea performanțe, deși chiar la cei 62 de ani ai lui dinții îi sînt încă puternici.

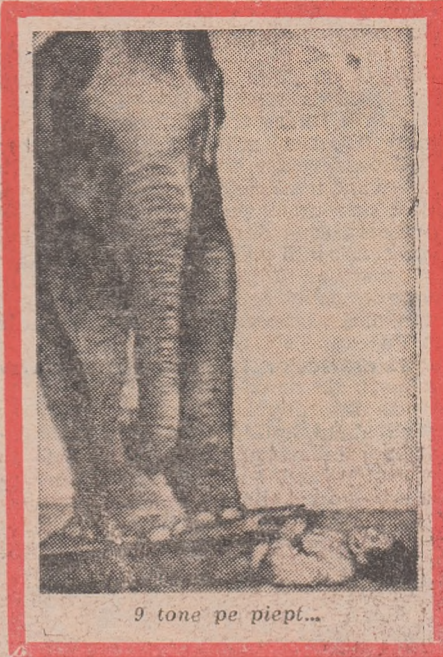
„Uriașul” nu este înalt; 1,67 m și 72 kg. Dar este atît de bine dezvoltat fizic, încît reunește calități de halterofil, atlet, jucător de judo, boxer, alergător pe distanțe lungi etc. Totul a început de la o întîmplare din fragedă tinerețe cînd a urcat, cu un cal pe umeri, o scară cu 32 de trepte.

Acum Paul Anderson se pregătește pentru o nouă ispravă și anume, după

cum arată o revistă australiană, e dispus să se așeze sub un compresor.

— Dacă am să mor, a declarat el — cel mai bun epitaf o să fie acesta: „A murit sub un compresor”.

Dar, la drept vorbind, el nu se gîndește să moară. „Ca să ai succes în aceste numere primejdioase”, afirmă

9 tone pe piept...

„urriașul”, trebuie să te pregătești pentru ele psihic și fizic. Iar cel mai important e să nu te gîndești niciodată că n-ai să izbutești...”

V. Kondrașov

MAI SINT ȘI ALȚII

Nu numai porumbeii sînt călători

Recent, în casa familiei Goulet din Le Havre a fost sărbătorit un eveniment neobișnuit. Acum un an, în timp ce se întorceau din concediu, soții Goulet și-au pierdut întîmplător pe drum favorita — o pisică. Au căutat-o o zi întreagă, fără întrerupere, dar pașnica felină intrase parcă în pămînt. Spre stupefarea stăpînilor, zilele trecute au descoperit, însă, pisica îndrăgita... în fața casei. Credinciosul animal a avut nevoie de un an pentru a străbate cei peste 100 de km, care-l despărțeau de casă.

Cazul descris mai sus nu este, dealtfel, o excepție. Relatîndu-l, ziarul „France-soir” a citat, pentru exemplificare, și alte cazuri. Anul trecut, pisica Minouche s-a întors, de pildă, la stăpînii ei care locuiesc în împrejurimile orașului Lille după o călătorie „per pedes” de 700 km. Toate recordurile au fost, însă, bătute de pisica unui veterinar american. Mutat de la New York în California, la 3500 km de vechea locuință, el s-a pomenit, după multă vreme, cu pisica favorită în fața porții. Aproape că nu-i venea să-și creadă ochilor. O veche cicatrice a animalului i-a confirmat însă că nu putea fi vorba de nici o greșeală.

Mulți savanți din U.R.S.S., S.U.A., Franța se ocupă de misterele uimitoarelor instincte ale pisicilor, a amintit în continuare „France-soir”. Deocamdată există însă multe enigme nedezlegate. „Să aibă toate acestea vreo legătură cu mustățile, care la unele animale joacă rolul de antene speciale?” — se întrebă cotidianul francez.

FOTOSAFARI

Vinătoarea fără arme

Lupi, vulpi, urși, tigri, porci mistreți, iepuri, reni...

Aproape trei sute de trofee pot fi acum admirate la expoziția Asociației vînătorilor și pescarilor din regiunea Leningrad. Și toate obținute fără o sin-

„ varia
ia varia varia v.
a varia varia varia v.
a varia varia varia v.
aria varia varia varia v.
a varia varia varia varia v.
aria varia varia varia varia v.
ia varia varia varia varia v.
aria varia varia varia varia v.

gură împușcătură măcar.

Vînătorii își urmăresc prada ore în-tregi, uneori chiar zile, luîndu-și toate măsurile de precauție spre a nu face zgomot. Ei se apropie pe neobservate de animal sau pasăre pînă la distanțe cuprinse între 3 și 10 metri. În pădure se aude atunci un țac! și trofeul a fost obținut...

După cum e ușor de înțeles, e vorba de unul din cele mai dificile procedee de fotografiere — fotovînătoarea. La Leningrad, cei care se pasionează de acest mod cit se poate de agreabil de a-și petrece timpul liber: ingineri, medici, savanți, muncitori, pedagogi se întîlnesc bilunar la clubul lor, unde ascultă conferințe ținute de ornitologi și alți specialiști, își împărtășesc din experiența lor, capătă echipamentul necesar și deprind noi tehnici și metode de fotovînătoare. Căci fiecare sport are secretele sale! Unii preferă căutarea liberă, sperînd într-o fericită întîlnire cu obiectul fotografiei. Alții așteaptă cadrul la pîndă, tănuindu-și prezența sau construindu-și un adăpost bun. Care e cel mai bun procedeu? Fiecare partizan al unei modalități sau al altor are, poate, dreptate în felul său, dar argumentele cele mai convingătoare pot fi numai fotografiile.

Recent membrii clubului au adoptat un nou mod de fotovînătoare — „fotocapcană”, un dispozitiv special cu ajutorul căruia „vinează” astfel. Aparatul de fotografiat este fixat în apropierea unui cuib sau al unei vizuini. Desfășurînd niște fire cuplate la obturatorul aparatului, fotovînătorul se depărtează pînă la 25—30 de metri, se ascunde cu grijă și supraveghează răbdător cu binocul. Dacă remarcă un episod interesant, declanșează. Și cadrul e gata! Printr-o singură înfășurare a arcului „fotocapcanei” se pot obține 10—12 fotografii, ceea ce înseamnă că fotovînătorul nu trebuie să se apropie de aparat, deci de cuib sau vizuină, de fiecare dată.

Un ajutor deosebit primesc membrii clubului de la vînători, care le procură echipamentul necesar, bărci, le oferă locuri de înnoptat.

Cele mai apreciate lucrări ale fotovînătorilor sînt fotografiile de ciini de

...Și o întîlnire nu tocmai agreabilă

vînătoare care, după cum afirmă specialiștii, nu se lasă prea ușor „pozați”. Fiecare specie reclamă un anumit mod de „abordare”, iar pentru ca un membru al clubului să devină „as” în materie, trebuie să se „specializeze” într-o anumită specie.

S. Zimarkov

„Oraș iubit, poți dormi liniștit...”

Desen de A. Grunin

Masacrul din ziua Sfântului Valentin

(Urmare din pag. a 6-a)

pe obraz au fost nu oamenii lui Ness ci doi modeste agenți ai Ministerului de Finanțe, Frank Wilson și Pat O'Rourke. Având atribuții similare celor ale percepătorilor din țările capitaliste din Europa, ei au reușit să descopere o mică fisură în cuirasa juridică cu care se blindase Capone: fraudă fiscală. Preocupati să găsească justificări legale pentru imensele sale venituri, Scarface și avocații săi pierduseră din vedere să conteste însăși existența acestor venituri. Wilson și O'Rourke au putut dovedi astfel că, indiferent de natura beneficiilor sale, gangsterul se făcuse vinovat de neplata unor impozite corespunzătoare, delict extrem de grav în fața justiției americane.

Procesul a avut loc în toamna anului 1931. Actul de acuzare număra 3 680 de pagini și înșira peste 5 000 de încălcări ale legii prohibiției, precum și alte 68 de delict și crime, de la atacuri înarmate asupra băncilor până la asasinat în masă, de tipul celui din ziua Sf. Valentin. Liota de apărători ai gangsterului a reușit să pună sub semnul îndoielii toate capetele de acuzare, cu excepția fraudei fiscale. Prezident de Samuel Wilkerson, judecător din Boston, „importat” special la Chicago tocmai pentru integritatea lui, tribunalul și-a pronunțat sentința la 18 octombrie: condamnarea lui Scarface la 11 ani închisoare și 50 000 de dolari amendă.

Legenda in pericol

Un verdict blind, în comparație cu ceea ce avea Capone pe conștiință, dar de o stupefiantă severitate în comparație cu imunitatea evasitotală de care se bucurase până atunci. Cererea de lăsarare în libertate provizorie i-a fost respinsă, ca și apelul judecat în mai 1932. Întemnițat mai întâi în penitenciarul din Atlanta, unde s-a bucurat de un regim demn de un cap încoronat, Scarface a fost transferat în iulie 1933 la închisoarea de pe insula Alcatraz, în largul portului San Francisco. Acolo își ispășeau pedeapsa numeroși membri ai fostelor bande rivale, ajunși după grații

datorită magistraților mituiți de Capone. În dorința de a se răzbuna, ei s-au coalizat împotriva dușmanului lor, supunându-l unei sistematice campanii de persecuții: după ce a primit o serie de bilețele conținând sălbătice amenințări, Scarface s-a pomenit cu șobolani morți strecuratți sub pernă și cu mîncarea din gamelă acoperită cu un strat gros de var. Punctul culminant al represaliilor l-a constituit un pumnal înfipt între omoplați, în timpul unei pauze.

Transferat pentru a-și îngriji rana la închisoarea-spital San Pedro, Scarface a fost eliberat în 1939, cu aproape trei ani mai devreme decît s-ar fi convenit, pe motiv că se comportase ireproșabil în cursul detenției. Instalat în luxoașă vilă din Miami, el și-a petrecut ultimii ani de viață cît mai discret, cît mai departe de avanscena actualității. În „Memoriile” publicate în 1945, gangsterul afirma totuși că, imediat după eliberare, condusese o fabrică de conserve din Chicago, plecînd apoi în Alaska, unde ar fi deschis citeva baruri de noapte, și ajungînd în cele din urmă în America de Sud, unde ar fi făcut trafic de arme. Cum nu există, însă, nici o dovadă obiectivă a acestei activități, se crede că ea nu a fost decît rodul fanteziei unui om care voia să lase posterității imaginea unei personalități înzestrate cu o energie inepuizabilă, cu un dinamism de nestăvilit.

Efortul era inutil: la 25 ianuarie 1947, cînd a închis defnitiv ochii, doborât de complicațiile unui sifilis contractat în tinerețe, figura lui intrase de mult în ciudata mitologie a criminalității — atît de vastă și de apreciată în S.U.A. — alături de predecesorii iluștri, de tipul faimoșilor bandiți Jesse James, Billy the Kid („Puștiul”) și Doc Holliday.

Din păcate, nu lipsesc nici urmașii — și palmaresul lor amenință să luse în umbră pînă și cele mai extravagante născociri din legenda lui Capone. Așa cum știm cu toții, în orașele americane magnații fărâdelegii sint astăzi mai puternici, mai numeroși, mai organizați și mai aroganți de oricînd, crimele și delictele lor ating cifre neverosimile, iar rețeaua de complicități se extinde într-un ritm fără precedent de rapid.

Poșta medicului

(Urmare din pag. a 8-a)

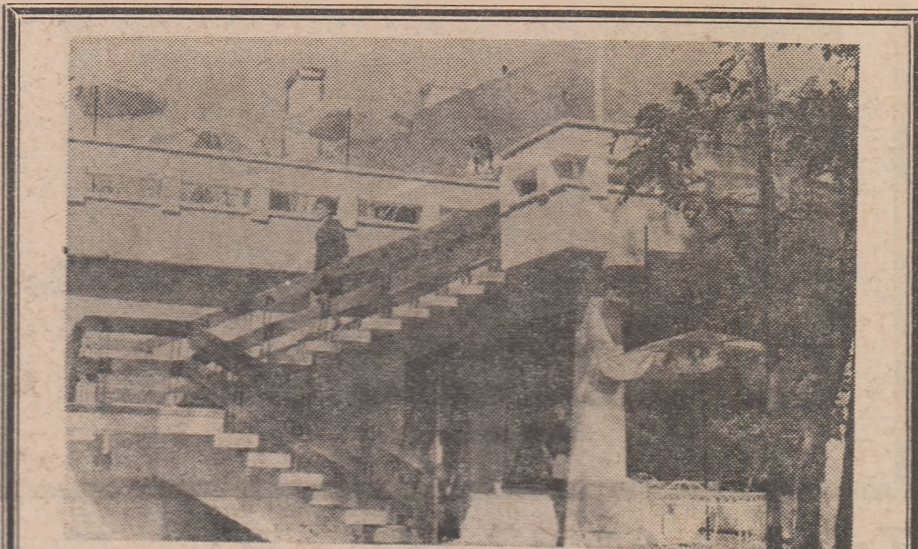
PETRESCU ION — București: Problema vindecării logonevrozei de care suferă fiul dv. este cam delicată, fiind vorba de un adult. În plus, în ciuda eforturilor pentru a vindeca această infirmitate, un tratament ideal nu a fost găsit niciodată, poate și pentru motivul că nu a putut fi descoperit traumatismul psihic care stă la originea pronunțării defectuoase. O teorie recentă consideră că bilbia este o consecință a erorilor comise de bilbit la vîrsta cînd începe să scoată primele sunete articulate, la care se asociază probabil și un defect congenital în mecanismul auzului care controiază pronunția cuvintelor. Se pare că s-ar produce o suspendare parțială a semnalului de întoarcere auditivă a cuvintelor pronunțate. Pe baza acestei ipoteze, se propune acum un program intensiv de reeducare a bilbielii, care durează trei săptămîni și constă din patru pînă la șapte ore de exerciții pe zi; subiectul este îndemnat să pronunțe înții fraze compuse din cuvinte de cite 1—2 silabe, cit se poate de rar, în nici un caz mai mult de 30 de cuvinte pe minut și emițînd foarte ușor una după alta silabele. Se recomandă ca exercițiile să fie începute cu vocale, după care trebuie continuat progresiv cu sunete din ce în ce mai grele, apoi cuvinte mai complicate pînă se ajunge la un debit de 100 pînă la 130 cuvinte pe minut. Pentru o și mai bună reușită, se lucrează cu ajutorul unui ordinator, care înregistrează sunetele emise de bolnav, după care sint examinate imprecună cu acesta pentru a face corecturile necesare. N-ar fi rău ca fiul dv. să înceapă acest „program” logoterapic, binecîntes sub supravegherea unui specialist experimentat.

ELIZA D. — București: **MONICA** — Galați: 1) Picioarele in O (O-Beine) sau in X, de obicei sechele ale unui rahitism în frageda copilărie, pot fi corectate parțial sau total numai în primii ani de viață, cînd oasele membrilor inferioare au o relativă plasticitate care, prin înot, gimnastică medicală ori aparate ortopedice, mai poate fi remodelată. Nu trebuie exagerată, însă, latura „inestetică” a acestei malformații osoase, în așa fel încît să genereze complexe de inferioritate, slăbi depressive. Nu-i rău să avem picioare frumoase conformate, dar mai important este, cred, să ne facem remarcăți prin frumusețea a ceea ce facem și gîndim! 2) A-

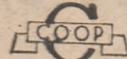
lunițele sau nevi sint mici tumorele de culoare brună la suprafața pielii, cu aspecte variate, provenind din diferite tulburări în dezvoltarea elementelor celulare ale pielii. În marea lor majoritate, acești nevi sint formațiuni benigne, care, deși uneori cresc, într-un ritm foarte încet, nu se transformă în cancer. Totul este „să-i lăsăm în pace”, adică să nu-i smulgem, scărpinăm sau să-i tăiem singuri. Dacă încep să jeneze din punct de vedere estetic sau devin dureroși, ne adresăm medicului chirurg pentru cauterizarea sau extirparea lor chirurgicală.

SIMONA — Brăila: Vă mulțumim pentru aprecierile făcute despre conținutul și stilul articolelor publicate. Reducerea apei din alimentație duce poate la slăbire, dar fenomenul este nefiziologic și de scurtă durată. La fel, folosirea abuzivă a diureticelor (Nefrix, Ufrix, Furosemid) în vederea pierderii din greutate nu are decît un efect temporar. Singura soluție este — vai! — tot cura de slăbire. Vă recomandăm următoarea schemă de regim „în zigzag”: duminică: zi de legume; luni: zi de carne slabă; marți: zi de ouă; miercuri: zi de lapte și derivate lactate; joi: zi de pește; vineri: zi de fructe; sîmbătă: alimentație normală. Alimentele unei zile de regim nu trebuie să furnizeze mai mult de 1 500 de calorii și să fie pregătite fără grăsimi. O altă variantă — mai dură — prevede adoptarea periodică, timp de zece zile, a următorului regim, cam prea monoton însă: jumătate kilogram legume crude sau fierte, jumătate kg fructe, 1 iaurt mic și cafea neagră, ceai, limonadă — toate cu zaharină — la discreție.

ION GRASU — Brașov: 1) Rația zilnică a omului matur trebuie să cuprîndă minimum 400—500 g lapte dulce (sau bătut ori kefir), 10—20 g brînzetură, 15—20 g smîntînă, 30—50 g brînză de vaci, 400—500 g legume, 300—400 g fructe, 3—4 felii de piine. „Carnea și piinea sint proza hranei, laptele, legumele și fructele sint poezia ei”, obișnuiesc să spună medicii dieteticieni. 2) Cit despre grăsimi, cit mai puțin, mai ales cele animale. Înlocuirea lor cu ulei de porumb, de rapiță sau de soia este mai indicată pentru combaterea colesterolului. 3) Pentru a evita îngrășarea e bine să țineți seama ca dulciurile să nu depășească 60—100 g pe zi. 4) Multi cred că obezi devin numai cei care mîncă mult. În realitate chiar un surplus mic de calorii peste nevoile organismului, dar repetat sistematic, duce inevitabil la creșterea greutății. Dacă cineva mîncă — de pildă — zilnic în plus o felie de piine cu unt (care aduce un surplus de 200 de calorii), într-un an greutatea sa va crește cu 7 (șapte!) kilograme!

HANU-CONACHI

În județul Galați, pe D.N. 25 Galați—Tecuci, la km 47, în decorație pitorească al unei păduri de stejar, HANU-CONACHI, unitate turistică a cooperației de consum, inaugurată anul trecut, vă invită să faceți un popas reconfortant.

Camerile hanului oferă o agreabilă odihnă în condițiile confortului modern.

Restaurantul unității vă imbie cu excelente specialități culinare „ale casei” și renumite vinuri de regiune. **ȘI DV. SÎNTEȚI AȘTEPTAT.**

TÎRGUL DE VARĂ

pune la dispoziția dv. pînă la data de 31 august, un bogat sortiment de ciorapi file supraelastici (producția fabricii „8 Martie” — Piatra Neamț), sandale cu fețe din piele, piele sintetică și înlocuitori de piele, pantofi cu fețe textile precum și alte articole de îmbrăcăminte și încălțăminte de sezon.

REDUCERI DE PREȚURI PÎNĂ LA 25 LA SUTĂ

ASIGURAREA DE ACCIDENTE CORPORALE

Administrația Asigurărilor de Stat — ADAS — încheie contracte de asigurare de accidente cu orice persoană în vîrstă de la 16 la 70 de ani, indiferent de profesie și de locul de muncă.

Asigurarea constituie o măsură de prevedere, fiind utilă în orice loc de muncă, pe stradă, în timpul călătoriei, la practicarea sporturilor sau în orice altă împrejurare.

ADAS plătește suma prevăzută în contractul de asigurare în caz de invaliditate permanentă totală sau de deces produse de oricare din următoarele evenimente neprevăzute: explozie, prăbușire de teren, lovire, cădere, alunecare, acțiunea violentă a unei persoane, atacul unui animal, trăsnet, electrocutare, arsură, degerare, îngheț, înec, intoxicare subită sau asfixiere din cauze subite, cele întimplare ca urmare a circulației mijloacelor de transport sau din cauza accidentelor întimplare acestora, precum și a funcționării ori folosirii mașinilor, instrumentelor, sculelor sau armelor.

În caz de invaliditate permanentă parțială, ADAS plătește o parte din

suma prevăzută în contractul de asigurare.

Perioada și suma asigurată se stabilesc la cerere — după preferințe — contra unor prime de asigurare foarte convenabile.

Pentru încheierea asigurării, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice și instituții, agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

